

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

నంపుటము. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 నం. మే నెల 18 వ తేది గురువారము
స శ నా మ సం వ త్స ర వై శా ఖ మా స బ హు శ క్ర థ మ గ.

NO 40

సంచిక 40

బాధాపీడితులకు వరము: ఐనోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

ఆచరితులైన రక్తమాలిన జరించుబాధలకు కీటకమువంటి మందు. బొటపులను, నువ్వులను, గండమాలను
పుండ్లను, పాతనోష్ణలను అన్ని విధములకును గలగు నర్మకోగమాలను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

28

వనోపధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిశ్చయము, సహజమైనను మధ్యకర్మము అన్ని విధములైన వోషణలను
పోగొట్టును. భరించునంతటి పొడవైనవోషణలను, మలబద్ధకమును కాల్షియంబంధమును నోష్ణలను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. కఠినాకోగ్యమును గలగు తేయును. 16 కోటిలవర మందుటకు 4 బోట్ల బుడ్డిలలో అమ్ముటకు.

ప్రాప్తి: పి. డి. సావంత్, ౧౪౪, చననవాడి నం. ౨ బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Feraswadi No. 144, No. 2, BOMBAY.

THE DAWN OF HOPE

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains,
Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc.
is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.)

AMRUTANJAN

A

(REGD.)

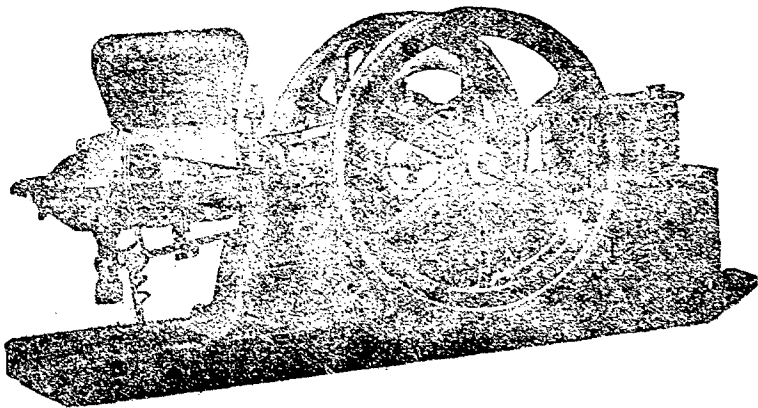
has come to the rescue.
It is prepared from pure
drugs of Vegetable
Origin, and is the tried
remedy for all aches
and Pains.

PRICE PER POT
ANNAS
EIGHT ONLY.
of
All dealers in
Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT Madras & Bombay.

“ఆమెకో” యంత్రములు క్రూడ్ వెల్టోలుతో నడుపబడును

ఈయంత్రము నడపుటకు నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు.

చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయింపబడినది.
పంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేక్టరీలను, అచ్చయంత్రములను,
మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అమ్మకముగ నడవగలదు.

వెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కను న్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6,
వి. హెచ్. పి. నరకు రకమువారిగా మావద్ద స్థాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును.

వెలులు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయును.

బెన్టు అందు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,

పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

విద్యార్థి సౌకర్యములు

కొన్ని దినముల పరికు మాత్రమే
విద్యార్థులకు కావలసిన డ్రాయింగు బుక్కులు,
ఎస్కర్ వైజు బుక్కులు, ప్రాడెంటు నోటు
బుక్కులు, ఇటాలియన్ నోటుబుక్కులు కలర్,
బాక్సులు, డ్రాయింగు ఇన్స్ట్రుమెంటు బాక్సులు,
పుట్రూపు రిబ్బాతుండ్లు మరియు అనేకవిధము
లైన సామానులు సరసముగా దొరకును వలయు
వారలు క్రింది అడ్రెస్సుకు ప్రాసి తెప్పించుకొన
వలయును.

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అన్ డ్ కో.

అనందా ముద్రాలమాధికారము, మదరాసు.

804

కాటోల్ పాదరు

మల్లులు, చీమలు, కుగళులు, చిడుట్లలు మున్నగు క్రిమీలు
జుట్టించు పుడగులను నశింపజేయును. టో 1.5 అ. 0.0.

కాటోల్ పాదరు

దోమలను, కుగళులను నశింపజేయును, వారదోమలను

240 కట్టులుగల పెట్టె 1-3 అ 13

మాత్రముగ వ్యాపార చీమలను నశింపజేయును. మల్లులు, చిడుట్లలు మున్నగు క్రిమీలు

జుట్టించు పుడగులను నశింపజేయును. టో 1.5 అ. 0.0.

సోలుమంటెల్లు:—టి. హార అండుకో.

1-11, స్క్విగర్స్ట్రీటు, బార్నిటా, మదరాస్.

గ్యాలరీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు నడుపుటకు, వాటిని వాడుచేయ
గలగు విద్యార్థుల నియోజకవర్గము మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడిపి
మోటారు డ్రైవర్లగా మారు చేయవలయునో అని చెప్పి
విద్యార్థులకు స్వల్పముగా గానీయు రిపేరులను యాచింకముల
పట్ల అభ్యాస ప్రార్థనముగా ఈ పాఠశాలలో, యూరోపియన్
కోలెజ్లో నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
తర్వాత మోటారునాటికర్తనందీ తై నెన్న యాక్సింబి శంకబడును,
నాండులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు జూన్ నెల 15 తేది నుండి ప్రారంభమగును.
క్లాసులో చేరలవిక విద్యార్థులు మే 31 వ తేదిని గాని
అంతకు ముందుగాని ధరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠ
శాల విద్యార్థులు కోరినచో విద్యార్థులకు కావలసినవియును.
ఈ క్రింద నడపారించువారికి ప్రాసీకోనుడు.

(41) గ్యాలరీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

తొలియాకా హైస్కూలు

గుంటూరు మండల ప్రభుత్వాంధ్ర గ్రంథాలయ సభ. — ఈ సెల 27 తేదీ గురువారమున తెనాలి పురమున మిట్టనొడ్డి పాఠశాలకు బాధ్యునిగా వచ్చి యాచార్యముక్తింక వై సభ జరుగుచు గాక గుంటూరు మండలముదలి ప్రత్యేకాంధ్ర గ్రంథాలయ సభ వారును వారివారి గ్రంథాలయ పత్రమున నీ సభకు బ్రతినిధులును బంపుటకును అజ్ఞప్రీతినిధుల జాలితాను ఆహ్వానమున కార్యదర్శులు 25 తేదీ లోపల బంపుటకును ప్రార్థన.

నూజవీడు ప్రస్తుతము

(మాచిశిఖకునియొద్దనుండి)

దేశవాద, మే 17:— నేడు జరిగిన నూజవీడు ట్రస్టు కేసు విచారణలో దివాను దిగవల్లి తిమ్మరాజుగారి క్రానుప రీతి జరిగింది. వారు తమ కౌశలుచేతనాన్ని నిట్లు తెలియ జేసిరి:—

మొదలు పంపిన లెక్కలను 424-11-4లు కట్టికింద జమ కట్టబడినది. ఈ పన్నులూ రానున్న కేసులూ కలిపి 218-12-2లు జమ కట్టబడినవి వడ్డీ ఫలాచోటనుండి వచ్చినవి ఇప్పుడు తెలిసికొన్నాను. ఒకేమారు అన్ని సంవత్సరములను కలిపి తయారుచేసి పంపిన లెక్కలు తప్ప మొదలు మరియు లెక్కలను పంపింట్లు నాకు జ్ఞాపకము చాలదు. 1912, 1913 సంవత్సరములలో ఎట్టేటు కలెక్టరుగారు నిశ్చయించబడినారు. అంతకు పూర్వము ఈ పనిని జిల్లా కలెక్టరుచేయించుటకు. మొదలు కలెక్టరుకు లెక్కలను పంపేసేమా నేను ఎరుగను. నేను 1909న సంవత్సరములో మేనేజరుగ నియమించబడితిని. మొదలుపాటి పంపిన లెక్కలను కలెక్టరుగారు నాకు పంపివారేమో నేను చెప్పవలెను. కలెక్టరుగారు నాకు పంపిన రికార్డులలో మొదలు తొలినాళ్ల నుండి లెక్కలు ఉన్నవేమో నేను చెప్పవలెను. కలెక్టరుగారు పంపిన రికార్డులలో నేను వెదుకలేదు. నేను మేనేజరుగ నియమించబడినప్పుడు మొదలు క్రమ సంవత్సరము నుండి లెక్కలను పంపవలెనని నేను గురి నాకు తెలియదు. మొదలు నేను ఎప్పుడు ఏసంఖ్యనుండి ఇప్పుడు వచ్చిందని అడగలేదు. నేను మేనేజరుగ నియమించబడిన పిమ్మట మొదలు లెక్కలను పంపింట్లు నాకు గుర్తులేదు మొదలు నాకు క్రమ సంవత్సరము లెక్కలను పంపుచుంటుంటేదని నేను ఎట్టేటు కలెక్టరుగారికి తెలియపరచలేదు. మొదలు కన్సాడేటెటు స్టేటుమెంటును పంపినప్పుడు క్రమ సంవత్సరము మొదలు లెక్కలను పంపవలెనని తెలిసికొంటిని. ప్రాతరికార్డులలో మొదలు పంపిన నుండి లెక్కలకొరకు నేను వెదుకలేదు. ఈ లెక్కలను గూర్చి ఎట్టేటు కలెక్టరుగారికి వ్రాయలేను. మొదలుకొనగా ఇందునుగూర్చి వ్రాయలేను. అంతటితో తృప్తిచెందినాను. కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారి ఉత్తరువులు నాకు పంపుదురు. కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారు నాకు సరణాకాశముల నకలును పంపినట్లు గుర్తులేదు. ప్రాతరికార్డులలో నాకు, లిఖితపూర్వకముగాని కట్టడముపరి సాగించింబడునని మొదలు నేను అడగలేను. కట్టడము సాగించింబడునని నేను మొదలుకొని బాబులను వ్రాసివాను. ఈ కట్టడము సాగించింబడునట్లు ఫలానా ఉత్తరము లో వ్రాసితిని నీ ను చెప్పవలెను. ఇందులనుగూర్చి మొదలుకొని బాబులను వ్రాసి జవాబులను తెప్పించుకొని పర్యవసానమును ఎట్టేటు కలెక్టరుగారికి తెలిపితిని. నేను స్వయంగా ఇందునుగూర్చి విచారించలేదు. ఇంజనీయరుపనిగూర్చి వ్రాసిన సాక్షియొక్క నకలును పంపుచు మొదలు నాకు జవాబులిచ్చివాడు. ఫలానా రోజున కట్టడము సాగించింబడునని మొదలు ఆ బాబులలో వ్రాయలేను. మొదలు వ్రాసిన జవాబులలో నేను తృప్తిచెందలేదు. ఈ విషయమై పూర్తిగా జవాబియవలసినదిగా మొదలుకొని చురుల వ్రాయలేను. ఈ నుండి కట్టడములనుగూర్చి వాడును ఎట్టేటు కలెక్టరుగారికిని ప్రత్యేకముగా వ్రాయడానిని వైజవాబులలో నడపరాదని నటుల మొదలు నాకు వ్రాయలేను.

11-2-15 తేదీన నాకు పరిశ్రేయము ఇందును గూర్చి మొదలు వ్రాసివాడు. అది వ్రాసేటటువంటి ఈ బాబు నేను పుయ్యూరు మేనేజరు హోదాలోనుండగా వ్రాయబడియుండలేదు. అంతకుముందు ఈ బాబులో కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారికి సంబంధములేదు. కావుననే కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారికి నేను వ్రాసిన బాబులో మొదలు తొలినాళ్ల ఈ బాబును ఉదహరించలేదు. మొదలు ఆ రోజున ఎట్టేటు కలెక్టరుగారికి బాబును వ్రాసివాడేమో నేను ఎరుగను.

ఎట్టేటు కలెక్టరుగారు నూజవీడును 1915 మార్చి నెలలో వచ్చివారు. మొదలుతో కలిసి మాట్లాడితిమి. వారు నాతో చెప్పలేదు. జమీందారుగారు మొదలుతో కలిసి మాట్లాడుటనుగూర్చి ఎట్టేటు కలెక్టరుగారు నాతో మాచ్చటించలేదు; జమీందారుగారితో మాచ్చటించినారేమో నేను ఎరుగను. నానుండర ఆ ప్రస్తావన జరుగలేదు.

ఎట్టేటు కలెక్టరుగారి దస్తూరిని నేను ఎరుగదును. ఇప్పుడు నాకు మాకుబడిన ఉత్తరము ఎట్టేటు కలెక్టరుగారి

దస్తూరిలో నున్నది. మొదలు 12-2-15 తేదీని వ్రాయబడినది. 11-2-15 తేదీని మొదలు వ్రాయబడిన బాబు అందినట్లు వ్రాసివాడు. అంతగా వాడు వ్రాసిన తారీఖుననే మొదలు వ్రాసి ఎట్టేటు కలెక్టరుగారికి వ్రాయబడినది. ఈ ఎట్టేటు కలెక్టరుగారిచే వ్రాయబడిన బాబునుగూర్చి నాకు ఇంతకు పూర్వము తెలియదు.

11-2-15 మొదలు 20-6-15 వరకు మధ్యకాలములో నేను ఎట్టేటు కలెక్టరుగారిని జమీందారుగారి కోటలో ఒకటి రెండు సార్లు కలసుంటున్నాను. ఈ మధ్యకాలములో జమీందారుగారితో మొదలు కలిసి మాట్లాడ వలయునని నా ప్రస్తావనకు నా ఎదుట జమీందారుగారితో ఎట్టేటు కలెక్టరుగారు తీసికొనిరాలేదు. దేమో అధిష్టింబు కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారికి తెలియజేయవలయునని తలంచను. ముఖ్యముగా మాట్లాడినదానిని తెలియజేయవలయునని తలంచెదను.

నిజము వ్యాజ్యము తొలినాళ్ల భూములకిప్పుడు విదు ఆరు లక్షలకిప్పుడు చేరెను. గతఫలములు మాములము.

నేను దేవుడు ఉన్నదని వ్రాసిన పత్రమున దేవుని చెల్లించవలసినది కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారు ఉత్తరువుల విచ్చెదరు. చెల్లించెదమని చెప్పిన రోజున ఎట్టేటు సాక్షులు చెల్లించగల సీటిలో లేదు.

ముఖ్యము తొలినాళ్ల ఇంజనీయరు హోదాలోను ఒక వారములకు చెల్లించెదమనియు, కదిల రూపాయలను నవంబరు మొదటివారములో చెల్లించుమనియు మొదలు పేర కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారు 24-10-11 తేదీని వ్రాసివాడు. వారములకు చెల్లించెదమని ఇంజనీయరు హోదాలోను 6-12-1911 వరకు చెల్లించబాలకపోయితిమి. 1911 నవంబరు మొదటివారములో చెల్లించెదమని పదివేల రూపాయలను 1914 సంవత్సరము ఏప్రిల్ వరకు చెల్లించబాలకపోయితిమి.

తేలేరు గ్రామమును గూర్చి అప్పుడు ప్రెసిడెన్సీ కోర్టులో అప్పీలు జరుగుచుండెను. ఈ అప్పీలును గూర్చి పర్యవసానించుటకు కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారికి అగత్యుపలేదయ్యెను. ట్రస్టు పనిబంధించి నందున మొదలు పర్యవసానించుననుచు నున్నాను. ఇందులకు నాకు కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారు దేవుడు ఉన్నట్లు కిట్టడమునకు, వేంకటేశ్వరరావుగారి ఈ అప్పీలులో సాక్షిగా చేర్చుటకు కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారికి ఇష్టమేయనియు, ఈ తేలేరు గ్రామమునూడ పచ్చెడి ఆ చాచులులో నుండి ఎంతమాత్రమును స్కూలు ఖర్చులకు మొదలు వినియోగించవలసినయు, కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ గారి ఉత్తరువున నేను చూచివాను.

తేలేరు గ్రామమునైన పచ్చెడు ఆ చాచులను స్కూలు ఖర్చులకు వినియోగించునని వేంకటేశ్వరరావుగారు ఒప్పుకొన్నాడు. ఈ గ్రామమునైన చూచునట్లు ఆ చాచులను వచ్చును. ఈ ఆ చాచులను స్కూలు ఖర్చులకు వినియోగించునని పత్రమున స్కూలును సాగించుట కవత్తము.

ముఖ్యము పరిశాలలో నేను క్రమశిక్షణకు లేకు స్కూలు కట్టడము సాక్షును రెడ్డికి వేసి ప్రెసిడెన్సీ కోర్టులో అప్పీలు తీర్చించుచుండెదమని ఈ రెడ్డి సాక్షును స్కూలు ఖర్చులకై వినియోగించ వలయునని మొదలు తలచిచాడేమో నేను ఎరుగను. ఈ ఏబదివేల రూపాయలను స్కూలు పేదన రెడ్డి కిచ్చెదమని నేను అడగలేదు.

సి. ఆర్. తిరువేంకటాచార్యులుగారి దస్తూరిని నేను ఎరుగను. స్కూలులోనుండగాను తిరువేంకటాచార్యులుగారికి వ్రాయబడిన ఉత్తరము నకలునూడ మొదలుదగ్గరకు ఉన్నది. ప్రెసిడెన్సీ కోర్టులో అప్పీలులో పర్యవసానించు మొదలు నడిపివాడు. అందులో మొదలు గెల్చివాడు. అప్పీలులో తీర్పు చెప్పటకు పూర్వము స్కూలు కట్టడములకై ఇంజనీయరు మాత్రమే మొదలుకొని చెల్లించబడినది.

1911 డిసెంబరు మొదలు 1914 ఏప్రిల్ వరకు స్కూలు కట్టడముల సాక్షును మొదలు ఏలూరు వినియోగపరచుచున్నాడో నేను తెలిసికొన యత్నించలేదు. తెలిసికొనవలసిన అగత్యము నాకు అగత్యలేదు. మొదలు నేను అప్పడప్పుడు కలిసికొని మాట్లాడుచుంటిని. ఇందునుగూర్చి ఎప్పుడు నేను మొదలుకొని అడగలేదు.

మొదలు నైన ఈ కేసు తీసికొనవలయునని చిరక సర్వాధిపతి జమీందారు నిశ్చయించినప్పుడు నేను దేశవాదలో నున్నాను. అచట నేను దేశవాదముండి నూజ

కుకు తెలియవచ్చును నాకు తెలిసికొని. 1915 డిసెంబరులో నిశ్చయించుకొనినది. చార్జీ దాఖలుచేయుటకు మొదలు నేను సమాధాన వ్రాయవలసి అనుకుంటున్నాను నేను తలచితిని. అలాగున చేయునట్లు పుయ్యూరు జమీందారుగారితో గాని, తేలేరులో జమీందారుగారితో గాని నేను చెప్పలేదు.

తేలేరు కలెక్టరుగారు గురుకుర్చీ సమాచార మంతయు ఒక రిపోర్టుగా వ్రాయబడలేదు.

కాగితముల నకలు, కలెక్టరుగారిచే వ్రాయబడిన ముఖ్యముల నాకు చూపబడినవి. ఆ అంశములను నేను చదువలేదు.

స్కూలు చాచులలో అలాగించి కంప్లెటుంటు వ్రాయబడిన పిమ్మట నేను దేశవాదము వచ్చితిని.

తేలేరులో జమీందారుగారు గాని పుయ్యూరు జమీందారుగారు చార్జీ దాఖలు చేసిన రోజున ఇచ్చటికి రాలేదు. చార్జీ దాఖలుచేసిన తర్వాత ఒక సర్వాధిపతి తేలేరులో జమీందారుగా కలెక్టరు కచ్చరని విన్నాను.

రాజుగారి థిల్లి పట్టాభిషేక సహస్రార్చన జరుపుట కై నూజవీడులో ఏర్పడిన సంఘములో నేను పట్టుకొను. వేంకటేశ్వరరావుగారు అధ్యక్షులు. రాజుగారి పట్టుకొను పంధిలో నుంచు విషయమై జమీందారులకును ఈ సంఘము వారికిని తగాదావచ్చెడిది. జమీందారులవద్ద ఒక పట్టుకొను ఉండెను. సంఘము వారియొద్ద మరొకటికలదు. పండిరి జమీందారులు నేనుంటిని. అప్పుడు చెప్పటకు జరుగునని భయము పుట్టలేదు. తేలేరు నేను ప్రమాణముచేసి చెప్పచున్నాను. వేంకటేశ్వరరావుగారు ఆ పంధిలో తమ పట్టుకొను నుంచి. జమీందారులు పండిరి వెంటపలనుండి. మేము వారికి ముందుగంటిమి. ధోలినవారిని రమ్మరి ఎకరైన కలుకు పంపివారేమో నేను ఎరుగను. ఒక గంటకుముందు జమీందారుల నాకడకుకు మా సంఘము తేలేరు నుండి వేంకటేశ్వరరావు పంతులుగారికి వా గూర్చి దివ్యము జరిగెను. జమీందారులలో ముఖ్యుడైనది నేను చెప్పవలెను. తేలేరులో జమీందారు గారు కూడా ఉండిరి. జమీందారుల నాకడకుకుకు పట్టుకొను గలవు. వారిని మామీదపై మోగించెదమని మేము భయపడలేదు. ఆ సోదరులు ఏ జమీందారుల నాకడకులో నేను చెప్పవలెను. నాకు ఉత్తరము. మా సంఘములో వేంకటేశ్వరరావు పంతులు గారు ముఖ్యులు. నాకు ఇంతకుంట్ల ఎక్కువ జ్ఞాపకము లేదు. పుయ్యూరు జమీందారుగారు అక్కడలేరు. అప్పుడు నాకు మైవాల్టిలో నుండి. 1918 సంవత్సరము 1-వ అక్టోబరునుండి నూజవీడులో నున్నాను.

తేలేరు రాజుగారు పర్యవసానించునని వ్రాసివేదని మా జమీందారు గారి జాతకము గాను పాలకర్త గాను నుత్తరము లాడుచున్నాను. 29-4-15 తేదీని మా జమీందారుగారు ఎట్టేటు పరిపాలనలోనికి వచ్చే పర్యంతము స్కూలు పరిపాలనను గూర్చి విచారణచేయుచున్నాను. నావ్యాసా విచారించుటలేదు గాని నాకు విధి ఇందునుగూర్చి చెప్పిలే విలేవారు. ఫిర్యాది ద్వారా విచారణ జరిగినది. స్కూలు సాక్షును ఏలూరు మొదలు ఖర్చు చెల్లుచున్నాడు అనే విషయమునుగూర్చి తెలిసికొనుటకై మా జమీందారుగారు పుయ్యూరు నుండి వచ్చి వారు. ఈ విషయమై విచారణచేసి పర్యవసానించునని తెలియజేయునని ఫిర్యాదిని నియమించినారు. ఇంతిచ్చ మరేము చేయలేదు.

1918 సంవత్సరము నవంబరులో ఫిర్యాది స్కూలులో ఉద్యోగమును చాలించుకొన్నాడు.

ఉయ్యూరు జమీందారుగారి వివాహమునకు కాలల నిన ఏర్పాటులను చేయవలయు వాటి గాను జమీందారు గారు తమ కోరికయొ కాబట్టి 1914 జనవరి నెలవరకు నెల వినంగవలసినదయ్యెను 15-11-18 తేదీని కలెక్టరుగారు మొదలు పేర వ్రాసికొనిరి.

ఈ కంక్షలలో నేను అబద్ధమో తెలియజేయునట్లు కోరుచు ఒకవేళ కలెక్టరుగారు జమీందారు వివాహమునకు తగిన ఏర్పాటుచేయుటకు కాలలని నున్న యెడల స్కూలులో పనులు నడుమైనను ఒక్కసారి వారిని పంపుట కై సిద్ధముగ నున్నామనియు మొదలు నా పేర వ్రాసెను. జమీందారుగారి పెండ్లిజరుకుటకై కోర్టు ఆఫ్ వార్డుస్ వారు, కలెక్టరుగారు ఇంకను ఉత్తరువులను సంగ్రహించును, ఎప్పుడు జరుగునని తెలియదనియు, వివాహమునకు కాలలనిన పను లింకను సాగించునని తేదనియు. ఎట్టేటుకింద అనేకమంది నాకడ గలరనియు, వారిచే పనులకు నెరవేర్చుకొన గలరనియు, కలెక్టరుగారు వచ్చి చేయవలసిన అగత్యము మాకు లేదనియు తెలుపుచు 18-11-18 తేదీని నేను మొదలు పేర వ్రాసివాను. ఆ నెల నెలవు నిరాకరింపబడినది

ఆంధ్ర కృష్ణారావుగారు తిరిగి నెలపు దరఖాస్తును మాద్యుకి పంపుకొనుచు, నెలవొసంగని పక్షమున ఈ నెలదల కొనుచున్నామని వ్రాసినది.

ఆ నెలదలను సంచికారణముల కలనకు, స్కూలు బాగుపడుటకును రాజీనామా సంగీకరించితిమి. ఇందుచే కృష్ణారావుగారి నెలపుదరఖాస్తుమీద ఆత్రుత వ్రాసంగ జడిసది.

కృష్ణారావుగారు మాద్యుమైన జమీందారుగారికి చాడీలు చెప్పించుటకు, జమీందారుగారికి మాద్యుకి విరోధము, ఫిర్యాదు పని చాలించుకొన్నతర్వాత ముఖ్యముగ మాద్యుమైన చాడీలు చెప్పజొచ్చెనని నేను చెప్పబాటును.

1915 జూలై నెలలో మిష్టావురము మైసూరును చూచుటకై ఫిర్యాది ఉదకమండలము వెళ్లెను.

నేను నూజికు వచ్చిరావడిగ ఈ స్కూలు అద్దె ఇంటి యందు ఉంచబడుచున్నది. ఈ ఇల్లు మేదూరువీధిను విభజనలో మిష్టావురమువారు వచ్చినది. ఇల్లును భారీచేయవలయు మిష్టావురం ఎట్లేముచూచుచున్నది. రిజిస్టరులోటీను ఇచ్చినవంగ తి నాకు తెలియదు. కృష్ణారావుగారి కుట్రమీద ఆ నోటీసు పంపబడినదట అబద్ధము. ఆకింజల్లి దేవస్థానముయొక్క భర్త కర్తవ్యమును పుయ్యూరుజమీందారుగారికి వదలుడని మిష్టావురం మైసూరు పడుకుటకై నేను కృష్ణారావుగారును సంపదడితిమి. పుయ్యూరు జమీందారుగారు కృష్ణారావుగారి నందులకంటి నేను ఎరుగను. వేంకటేశ్వర రావుగారి ఇంటిలోనుండి వెళ్లగట్టవలయునని నేను మిష్టావురం జమీందార్లతో అంటేను. నేను ఎకింతవరకు కృష్ణారావుగారు కూడా అనలేదు. నోటీసు ఎందుకు పంపబడెనో నేను చెప్పబాటును.

ఈ ఇల్లుతప్ప నూజికులో స్కూలు వెట్టుటకు యోగ్యమైనది మరియొకటిలేదు. నోటీసుప్రకారము ఈ ఇంటిలో నుండి స్కూలు తీసివేసిన పక్షమున ఇక స్కూలును మరియొక ఇల్లులేదు.

మల్లిఖార్జునరావుగారి యొక్కగారి, ప్రసాదరావుగారి యొక్కగారి దస్తావీజుల ఎరుగను.

చానుర్తి మల్లిఖార్జునరావుగారు నూజికు కావరపు దేవస్థానము ఎరుగను. 1909 నెలమొదలు నేను నూజికులోనుండి, నూజికులో ఏ ఇంటినుండి ఆయన కాపురము చేయుచున్నది నేను ఎరుగను. నేను మాద్యు ఇంటిలో ఆయనకు చూచినాను. ఎన్నిసార్లు నేను చెప్పలేను. 1909 మొదలు 1918 వరకు నూజికులో మాద్యు ఇంటియందున్నాడని నేను చెప్పబాటును. బొంబాయి ఇంజనీయరుగారి విద్యవర్గసంబంధమున నెల్లినటుల నాకు తెలియదు. ఎక్కాల్ల బొంబాయిలో ఉండెనో నేను ఎరుగను. ఎన్ని పర్యాయముల నేను ఆయనకు చూచి టినో చెప్పబాటును.

ఈవిషయములో నాకు భావకశక్తి లేకున్నది.

సీతారాజు పట్టాభిరాయయ్యగారు ఇప్పుడు పుయ్యూరు కాదా గుమాస్తాగా నున్నాడు. ఈపనికి పూర్వము వీరు చానుర్తి మల్లిఖార్జునరావుగారికద్ద వజంబుగా నున్నారని నేను ఎరుగను. మల్లిఖార్జునరావుగారి భూములను చూచుచున్నారనే సంగతికూడా నేను ఎరుగను. ఆయన చాలించుకొన్నాని నేను ఆయనకు పోర్టులను చేయలేను.

రంగారావుగారు రాయలకు పికిపించి వెంకటేశ్వరరావుగారికి కొంతవరకు జేయునటుల నేను బోధించలేదు. జమీందారుగారి జుర్రుకొనికద్ద వెంకటేశ్వరరావుగారు రంగారావుగారును కొనిగారు. మేముగారి మాజమీందారుగారి కల్లి గారుగారి ఈరంగారావుగారును పార్టీ ప్యాక్షము చేయుచునని వెంకటేశ్వరరావుగారి భయపెట్టుచుండుటలేదు. మాజమీందారుగారుకూడ భయపెట్టుటలేదు. నేను ఎప్పుడు భయపెట్టలేదు.

ఇంకను నాజీ క్రానుపరీక్ష కాలేదు. లేదు తిరిగి విచారించబడును.

దక్షిణాఫ్రికా పోలీసు ఉద్యోగి.

బొంబాయి మే 17:—బ్రిటిషువారి పరిపాలనములో విశేష కాలమునుండి యున్న ఇ. మాత్రే అను డచ్చి దేశముకు దక్షిణ ఆఫ్రికా, పోలీసు సిబ్బందిలో నుండెననియు, నై యధికారుల కెంత లేకయే యతికు ఆగష్టు నెలలో అడిబుంది విడిచిపెట్టెననియు, పిమ్మట బొంబాయి పి. వి.డి. ఆఫీసుకుల కాసంగతి తెలిపి దానిని ఆరెస్టుచేసి బొంబాయి విడిచిరని యు, తెలిసియే యున్నది. బొంబాయి మేజిస్ట్రేటుగారు వారి 15 లోబాలులో దక్షిణ ఆఫ్రికాకు పోవలసినది అబ్బాపించి, నిబంధనల ప్రకారము అబ్బాపనపర్యేను నొక దానిని బొంబాయి గవర్నరుగారికడ కంపి.

గ్రంథ స్వీకారము

ఆంధ్రసంక్షిప్త లిపి లేఖనము.

సంక్షిప్త లిపిలేఖనము పత్రికా నిర్వహణ సాధనములలో ముఖ్యమైనది. ఆంగ్లభాషనుంచి సంక్షిప్త లిపిలేఖనము నిర్మించి, పత్రికా ప్రచారమునకు తోడ్పడిన నవవిజ్ఞాన పీఠము, స్టోను డిప్లయూను మున్నగు మహాశయముల తచ్చావర్యము నందు నుపసాధింపబడినది. పీఠము జన్మించి, యిప్పటికి నూరేండ్లు గడచినవి. బాగు సంక్షిప్త లిపి గ్రంథమును ఆరంభమునందు 1887వ సంవత్సరమునందు ప్రకటించి బుద్ధిమంతుల నిరంతర పరిశోధనలకు కాలాంతరమునకు పీఠము సంక్షిప్త లిపియందు దెన్నియో మార్పులు చేయబడుచు వచ్చెను. రాసు రాసు, తదితరులు మార్తన పద్ధతుల సాధారణము చేసికొని వారును నూతనలిపి నిర్మించి లేఖనల కష్టములను తగ్గించుచు వచ్చిరి. ఆయాలిపుల మంచిచెడ్డలనుగూడ కృత్యా సముదాని ఇక్కడ మేము వివరించుటకు బూతుకొన లేదు. కాలాంతరమున సంకల్పి లిపులను నిర్మించుచు వచ్చినను అదియందు సంక్షిప్త లిపిని లోకమునకు ప్రసాదించి అదిమరియూ తయిని భువభువంధరములచే కీర్తిపబడుచున్న పీఠము మహా శయమున వద్దతియే జగద్వాస్తవమై వర్ధిల్లుచున్న దనటకు, వారి వద్దతి నవలంబించుచున్న బహుసంఖ్యాకులకు లేఖనమును, తప్పజొరలంబునకు ప్రయత్నించుచున్న పక్షాలకొని సంక్షిప్త లిపి గ్రంథములను, ప్రతికలును జారాగ్రహములు.

మన దేశమునందు ఆంగ్లభాష పత్రికా ప్రచారమునకు సాధన సౌకర్యముల దేశభాష పత్రికలకు లేనది చెప్పట యతిశయోక్తి కానేరదు. పాశ్చాత్య దేశములందలి వలె దేశభాష పత్రికల స్థితి మనదేశమున స్థితి సంకృష్టికము కాదు. పత్రికానిర్వహణ సాధనముల పాశ్చాత్య దేశములందునలె మన దేశమునందు ఉన్నదిలేవు. వారి టన్న సౌకర్యములును, సాధనసంపత్తియు లేకు. అదియందు వారికుండిన కష్టపరంపరకాలక్రియనున పోయి పత్రికాప్రచారమునందు ములభస్థితియే ఏనది. భరతేశ్వరము నందలి దేశభాషపత్రికలకు వర్తమానకాలమునందు ములభస్థితిని బడయుచున్నది. వివిధభాషలయందు సంక్షిప్త లిపిగ్రంథములు బయటజేయబడుచున్నవి. వందలకొలదిలేఖనముల తర్వాత్య నభ్యసించి పత్రికాప్రచారమునకు పాటుపడుచున్నాడు. మహారాష్ట్ర, ఘాట్సర్, పంజాబీ, మంగభాషలందును, బాగిదాంధ్ర భాషలందును సంక్షిప్త లిపిగ్రంథములు ప్రయత్నింపబడెను.

వివిధభాషలలో సంక్షిప్త లిపి గ్రంథములను ప్రయత్నించుచున్న భాషాభిమానులు చింత్యరణీయులు. నిరంతరపరిశోధనచేసి ఆంధ్ర దాగివిధ భాషలందు సంక్షిప్త లిపి గ్రంథములను వ్రాసి చూపించిన ముగి ప్రసిద్ధానరావు పంతులు ఎస్. వి. పి. ఎస్. గారు తమభాషాభిమానులకును వందనములు. సంక్షిప్త లిపి లేఖన ప్రయోజనములను పాశ్చాత్య దేశములవలె మనమింత వరకును గ్రహింపలేకుండుటయే, నేటివరకును ఆంధ్రభాషయందు దట్టి గ్రంథములు వెలువడకపోవుటకు కారణము. ఆంధ్రభాష యందు సంక్షిప్త లిపిలేఖనము లేకపోవుటల, ఆంగ్లభాషాభిమానులకు ఆంధ్రభాషాభిమానులను ఎప్పటికప్పుడు ప్రయత్నించుటకు వీలులేకున్నది అట్టిగోపము ప్రసిద్ధానరావుగారి గ్రంథములందు విచారణకును కవకాశ మేర్పడినది. చెన్నపురి రాష్ట్రపాలకుల లిగ్రంథ ముద్రాభివృద్ధిపరచించియు అయిదువందల రూప్యములను, మార్కులను గ్రంథకర్త కిచ్చియు తమభాషాభిమానులను, బాధ్యభావమును తెల్లడించినానాడు. వర్తమాన కాలమునందు తగిన ధనసాహాయ్యము లేనిదే గ్రంథకర్తల కరిత్రమ సఫలము కాబాలను. చెన్నపురి రాష్ట్రపాలకులను, మహాదానాథముల నగు వెంట్లందు ప్రభువు శాము వెల్లూరుకు దయచేసినప్పుడు, గ్రంథము నామూలగ్రంథము పరిశీలించి గ్రంథకోషములై గ్రంథకర్త వీరి కీయమూల్య గ్రంథములను కంపిచేసి, ప్రజల, గ్రంథకర్తల ప్రభుభక్తి విశ్వాసములకు సాధక పరచినందునకై యాంధ్రభాషాభిమానులు వారికి కృతజ్ఞులు.

సంక్షిప్త లిపి నిర్మాణము ములభ సాధ్యము కాదు. అది యందు భాషాభిమాని నిర్మాతలకు పడిన కష్టములు వాచ్యమేతిహాసములకు నుపసాధింపబడినవి. భాషాభిమానిర్మాతలకు కుండిన కష్టములే సంక్షిప్త లిపి నిర్మాణమునెంతోగ్రహించుచున్నది. లేఖనల సౌలభ్యము నకు లిపియేర్పడినది కాని, లేఖన కంతరాయము కల్పించుట కర్పడి యుండలేదు. ఈతత్వాన్ని సంక్షిప్త లిపిలేఖనమున సార్థకమైందన్నదే దాని ప్రయోజనము లేఖనము పొందగలను. ఇంకను సంక్షిప్త లిపియందు సంపూర్ణమును, శాస్త్రబోధియు

నగు కట్టుబాట్లు ప్రమాదరహితమైన వివిధ భాషలకు, తర్వాతముగ వ్రాయుటకు వీలైన ముఖ్యోపాయములును ముఖ్యములు. శ్రీనివాసరావు పంతులుగారి నియమములను పాటించి తమ గ్రంథమును రచించిరి. మొత్తముమీద వీరు పీఠము వద్దతి నవలంబించినను అతవరమై నవ్వు కెల్లదు. సందర్భానుసారముగను, ఆంధ్రభాషాభిమానులకు, మాద్యుమ చేయుచువచ్చిన ఆంగ్లభాష యందు తమను వాడుకలోనుండు పదములకు క్రమమైన సంక్షిప్త మామలను వ్రాసి ఎక్కడలేకుండ పదవర్ణములను విధముననే శ్రీనివాసరావుగారును పుస్తకము చివరకు బోలేదు పద వర్ణమామలను ముద్రించివారు. ఆంధ్రమున సంక్షిప్త లేఖనము నభ్యసించుటకు ఆంగ్ల భాషాభిమానులనుగూడ, ఉపాధ్యాయుని సాహాయ్యముగూడ యవసరములేనంద, పత్రికాసంకలను పుస్తకమున కలదు.

సంక్షిప్త లేఖన గ్రంథమును రచించి శ్రీనివాసరావుగారు ఆంధ్రమునకు సమర్పించిరి. దాని నభ్యసించి, లేఖనము పొందవలసిన భాషలు ఆంధ్రమునకుల యందున్నవి. తగినంత భాషాభిమానులనుగూడ సంక్షిప్త లిపి లేఖనము నభ్యసించుటకు ప్రయోజనముండవలయు. మహా శభలయందు నభ్యసించు వారి యుపన్యాసములను సంక్షిప్త మామలకు వ్రాయుటతోడనే లేఖనల కార్యభారము తగ్గదు. వారి యుపన్యాసములను ప్రయత్నించుచుగ సంక్షిప్త మామల వ్రాయుట నలచుటకు ప్రయత్నింపవలెను. ఆంధ్రమునకు వీతరణమున శ్రీనివాసరావుగారు కలిగించిన యతకాశములను పూర్తిగ వినియోగించుకొని, సంక్షిప్త లిపిలేఖనము నభ్యసించి ఆంధ్రపత్రికల ప్రచారమునకు తోడ్పడి, దేశోద్ధరణమునకు పాటుపడె సార్థికులు. వెల్లూరు పోలీసు ట్రెయినింగు స్కూలులో పనిచేయుచున్న గ్రంథకర్తలకు వ్రాసిన పుస్తకములు దొరకును.

విజయలక్ష్మి కావలయును.

ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్త చందాదారులను చేర్చువారల కీక్రింది విధముగ ప్రతిఫల మీయవలయును.

సాధారణ ప్రతిఫలము.	
దినపత్రికకు సం॥ర చందా చెల్లించిన చందా	
15-0-0 దారుకు	2-0-0
„ 6 మాసముల 7-8-0	„ 1-0-0
„ 3 „ 3-12-0	„ 1-8-0
„ 1 „ 1-4-0	„ 0-2-0
వారపత్రిక సం॥ర చందా	
2-8-0	„ 0-8-0

ప్రత్యేక బహుమానములు.

1916 వ సం॥రము డిశంబరు మాసాంతములోపల ఆంధ్రపత్రికకు క్రొత్త చందాదారులను చేర్చగలిగిన ప్రతిఫలముల పై కట్టికో కనుపరచిన ప్రతిఫలము మాత్రమే గాక, ఈ క్రిందివిధముగ ప్రత్యేక బహుమానము లీయబడును.

100 చందాదారులను చేర్చగలిగినవారికి రు.	50-0-0
50 „ „ „	„ 20-0-0
25 „ „ „	„ 8-0-0
ఏవరకు రెండు నెలలలోనైన 25-గురు చందాదారులను చేర్చగలిగినవారికి	„ 10-0-0

ఈ సొమ్ము చెల్లించినవారు మాత్రమే చందాదారుల నెన్నబడుదురు. వారపత్రిక చందాదారులు, దినపత్రిక కి మాసముల చందాదారులు, ఒక్క చందాదారులను, దినపత్రిక ఆరుమాసముల చందాదారులకు ఇద్దరుగను; సంవత్సరపు చందాదారులకు నలుగురు చందాదారులుగను నెన్నికొనబడుదురు.

చిత్తగించవలయును.
వ్యవస్థాపకుడు.

కలకత్తా రాజధాని కళాశాల న్యవహరములు

ప్రత్యేక కమిటీవారి నిర్ణయము

సంకల్ప ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము.

కలకత్తా మే 17:—కలకత్తా రాజధాని కళాశాలలో ఈనాటి జరిగిన గందరగోళమునుగూర్చి ప్రత్యేక కమిటీవారు విచారించి పంపిన నిర్ణయము వారినే ప్రభుత్వమువారి తీర్మానమును ఈదినపు “గెజెటు” పత్రికలో ప్రకటించబడినది. ప్రత్యేక కమిటీలో న్యాయమూర్తి సర్ అనుతోమముఖర్జీ (అధ్యక్షుడు) డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. హార్వెల్, సి. డబ్ల్యు. పీక్, రజరెండు జె. మిచెల్, హేరంబచంద్రమిశ్రా గారున్నారు.

ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము.

జననీ మానవజాతి జరిగిన గందరగోళమునందర్యులను కొందఱుచేరి ప్రస్థావనాగారినిగూర్చి కావలసిన అవధియును చెప్పి అతఃపిఠిని నుతింపకవలదు. చేసినది కమిటీవారు నమ్మించునారు. కొందఱు ఓటస్ గారి వైబడిన సంకల్పినిగూర్చి చెప్పయి ఆలోచన జరిగించినవారిని కఠినముగా శిక్షించవలయునని కమిటీ వారి భిక్షాను పడియున్నారు. ఈ రెండు విషయములపై చూచి కళాశాలలో క్రమమయిన శిక్షణను లేదనియు, విద్యార్థులను ఉపాధ్యాయులయొడ భూభక్తులతో నుంచుట ప్రస్థావనాగారికి సహాయపాధ్యాయులను చేతగాదనియు చెప్పబడునందర్లములేదు. ఈ రెండువిషయముల సరితలనుంచి మితికొనినట్లని యోచించవలయును. ప్రత్యేక శిక్షణయు నొకదాని నేర్పటయుట ఇప్పుడొసరదు లేదు. ఓటస్ పండితుల బాధించినవారిని విద్యార్థి విచారణాసంఘముతో జేరి అల్లరులు చేయువారిని కళాశాల నిర్వాహకులే శిక్షించు ఏర్పాటు చేసికొనవచ్చును. కమిటీవారు తెలుపుచున్నారు. సంకల్ప ప్రభుత్వము వారు అట్టి యభిప్రాయమునే కలిగియున్నారు.

కళాశాలయందలి శిక్షణావిధానమును గూర్చి కమిటీ వారుగ్రాండ్ ట్రస్ట్ విచారణముచేసిరి. ఈనాటివిద్యార్థుల స్పృహ యనులందు దేశసంబంధములగు విభిన్నాభిప్రాయములు, రాజకీయ విషయములను ప్రకటించి వారిమనస్సులను ముగ్ధములుగా చేసినవి. తమకు గొన్ని మాటలను గలవరయు, ఆ మాటలను తమ అనుభవమునకు వచ్చుట తప్పదనియు వాదించుటకు ప్రార్థించిరి. కాన ఆ మాటలతో తమకుగలవూచి చూడ తెలిసి కొని లేక పోయిరి. వారియందు ఉపాధ్యాయుల యొడ భయభక్తులు మున్నయగుచున్నవి. మనస్సులను ద్రోహజేసి తిరుగుబాటులను గూర్చుకొందలి బోధనలు, పాఠశాలయందలి విద్యార్థుల తిరుగుబాటులను గూర్చి ప్రకటించి విద్యార్థి కక్షపాతకుం బూని ప్రాయశ్చారమును ఇట్టివిధమున కలగుచున్నది. కళాశాల ఉపాధ్యాయులలో రాష్ట్రీయ, ఇండియను స్వీయలను విభేదములుండుటయును, యూరోపియను ఉపాధ్యాయులకు భారతీయ విద్యార్థులకు ప్రాప్తుకుడరక ప్రాప్తుకుడరక కారణములని కమిటీవారు యాచించుచున్నారు. ఉపాధ్యాయులకును విద్యార్థులకును ప్రాప్తుకుడరక ప్రాప్తుకుడరక ఉపాధ్యాయులు తమ శిష్యులను కట్టుబాటులతో నుంచుకొనలేక ప్రాప్తుకుడరక, విద్యార్థులు మతంత మున్నరకములై చెలరేగుచుండుటయు దట్టనియచున్నది. ఉపకర్త గారణములైన విషయములను కమిటీవారు బాగుగా జర్జించి చెప్పిన గర్వముగా రును సభ్యులును నమ్ముచున్నారు.

ఈ గందరగోళము సందర్భమున కమిటీవారు 12 నిఘా యునుచేసిరి. అన్నియు ప్రభుత్వమువారిచే యోచించబడినవి. రాజధాని కళాశాల నిర్వాహక సంఘమువారి మాన్య అందు ప్రభుత్వ ప్రార్థిని నిధ్యమును, ప్రభుత్వ ప్రార్థిని నిధ్యమును వృద్ధిచేసి ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజలకును మతంత సంబంధము ముగ్ధులను ముగ్ధులను కమిటీవారు నూచించుచు న్నారు. ప్రభుత్వమువారును దీని నంగీకరించిరి. ఈ నిఘానును అనుచరణముతోనకి డెచ్చుట ఇప్పటి నుండియు ప్రయత్నించును చేయుదురు. కళాశాలలో అంతర్భాగముల ఏర్పాటును గూర్చి కమిటీవారు నూచించిన నిఘానును, విద్యార్థి విచారణాసంఘములందు ఎన్నిక పద్ధతిని ముగ్ధించు విషయమును ప్రభుత్వమువారికినందించిరి. ఈ నూచనలను ప్రస్థావనాగారికి, కళాశాల నిర్వాహక సంఘమువారి కిచ్చిన కాలములో పూర్తయి. కమిటీవారు నూచించిన 12 నిఘానును రాష్ట్రీయ ఇండియను స్వీయలనుగూర్చి తెలుపుచున్నది. ఉపాధ్యాయులను ఈ సర్వముల సందర్భమున నియమింపక చేతకానిది గూర్చి పదవులయందు నియమించు ముందరిది వారు నూచించుచున్నారు. ఈ విషయము పీక్

సర్వీసు కమిషన్ వారును సాధనముగా యోచించిరి. ఈ కమిషన్ వారి నిఘానును న్యవహర విచర్యను తీసికొనుటకు వలకుపడదు. యూరోపియను పండితులను విద్యార్థులకును పరస్పర సంబంధము తెల్పడచేసి అన్యోన్యము రాగమునుగూర్చుట, యూరోపియను పండితుల రాష్ట్రీయమును బాగుగా చేర్చుకొనుటలు చేయుట కుంచి. ఈ విషయమును ప్రభుత్వమువారు పీక్ ఇన్స్టిట్యూట్ డైరెక్టుగావో కలసి యోచించురు. ప్రస్థావనాగారు విద్యార్థులతో కలసియునీ యూండి వారికి విద్యగలపుటయందు తన యావచ్చుకై విచారణించవలయునని కమిటీవారు నూచించిరి. ఈ కళాశాలయందలి ఇద్దఱు పండితులు బర్నార్ గారు డీన్ గాను నియమింపబడినది, ఇండియ ప్రభుత్వమువారు ఉత్తమతలు బంపిరి. ఏక ప్రాగానే కమిటీవారునూచన సమసరించుట ప్రస్థావనాగారికి వీలేవును. ఇతర కళాశాలలయందు ప్రసిద్ధులైన పండితులను యెడల వారిని బదిలీచేసి కలకత్తా రాజధాని కళాశాలకు రావించుటలె నను నూచనము ప్రభుత్వమువారి రామోచించునారు. విద్య విద్యార్థులయందులను పట్టభద్రులై విద్యార్థిభావమునందు ప్రసిద్ధులైన మహాపండితులను రాజధాని కళాశాలలో నియమించు నూచన బాగుగా నున్నది. దొరతనమువారు తమయచున్నారు. దీనివిషయము తనచర్య తీసికొనబడును. కళాశాల భవనపు పంచలతోను హాలులతోను అల్లరులు జలుగుతుండ నుండుటలు కట్టడమున కొన్ని మాన్యుచేయు నిఘానును ప్రభుత్వమువారి రామోచించిరి. ప్రస్థావనాగారు కళాశాల నిర్వాహక సంఘమువారితో యోచించి వారి నూచనలను ప్రభుత్వమువారికి బంపుకొనలెను. విద్యార్థులయందు శిక్షణా లోపమును గూర్చి పత్రికల ప్రార్థనలను కమిటీవారు విశ్లేషించుచున్నారు.

విద్యార్థులలో విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయుల కట్టుబాటుతో నుండని విషయమునుగూర్చి పత్రికలు ఆశ్చర్యముగా ప్రార్థనలందునట్లు ప్రభుత్వమువారు కాసింపవలెను విద్యార్థుల ప్రార్థనాభిప్రాయములను తెలియబట కత్తులను ఒక సంఘమును స్థాపించుటవలన ఈ ఉపద్రవము తొలగగలదు. అప్పుడు పాఠశాలలోపమును పత్రికలలో ప్రకటింపబడు పీటుండదు. దీనిని ప్రభుత్వమువారికినందించిరి. సంకల్పములలో పత్రికల కన్నటికిని ఈ విషయము తెలుపబడును ఇంకను సంకుచితభావములు గలిగిన బాలరకమృతులను గూర్చి పత్రికలలో ప్రకటింపబడుటవలన గలగు అపర్యయలను పత్రికానిర్వాహకులెఱుంగురని గర్వముగాను నమ్ముచున్నారు.

ఈ డేజ్ హిందూ హోస్టలు.

ఈ డేజ్ హిందూ హోస్టలు నిర్వహించు విషయమును గూర్చి కమిటీవారు మే 11 న నిఘానునుచేరి తెలిపి యున్నారు. హోస్టలుల క్షయపరములనుగూర్చి గర్వముగాను ప్రత్యేకముగా యోచించురు. కళాశాల ముఖ్యరకల స్థితినునుకట్టిచి కమిటీవారు నూచించిరి. 10 సంవత్సరములక్రితము కళాశాలను ఇంగ్లీషువారి విద్యుపవలయునని యోచించిరి గాని అప్పుడెందులతో నిలిపివేసి ప్రస్తుతకళాశాలభవనమును వృద్ధిచేయు సయకట్టి. ప్లానులు తయార చేయబడినవి. కొన్ని ప్రాంతములందును గూడ నిర్మించిరి. గర్వముగాను ఈ విషయమునకు సంబంధించిన కాగితములను బూచి ప్రస్తుత మేమి చేయవలెనో యోచించురు.

అంగ్లో ఇండియను రిక్రూటింగు

కలకత్తా మే 18:—న్యూరాత్రి డబ్ల్యు. సి. మాజి గారి యాచనానానుక్రమించి వొక పద్ధతిజరిగినది. అందు అట్లెన్జ్ గారి డిల్లు చెప్పి. యూరోపియ మంకల్పమునందే యెవని ఇంకను చేచు. ఒకప్పుడు అన్నియులలో (ఆ శాతపు) క్రూర్యములు ప్రార్థనలమే లేదు. ఇప్పటికి 370 ఇంది ప్రాప్తుకుడరకములను తమ చేర్చుకొనిరి. దీనిలో 12 ఇంది శిక్షణపంపబడిరి. జమలోపును ఇంది సభజగింపును 43 ఇంది యాధ్యయన జేయుచును ముందును నుకరచ్చిరి. సోపానమువారు సి బ్లయ కళాశాలయందు నొక సభ జరిగినది. సభా మందిరమునున్న 43 ఇంది యాచనలలో డిక్షిటారి పెన్యమునజేయబడు ముందును వచ్చి. యాచనలలో వారిచేత పరిచేయుచునది వారిగాని ప్రాప్తుకుడరకము ఇదియునుగా దుగల ముగ్ధులతో చెప్పించుచు వాదించుటలేదు. ఇప్పుడు ఆ యాచనలను వెనుకకువదిలించుటవలన వారిని విడుదలచేసి ఈ కుక్కనికెచ్చుకాలము నుంచుచున్నా.

భార్య సెంటు జార్జి గెజెటు

ఎస్. ఇ. మార్టోరే వేంజుగారు సెలవునొనర్చునంత కాలము ఆర్థమేరియో ఎగ్రికోలాగాను గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరుగను, జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగను నియమింపబడిరి.

సివిలు అసిస్టెంటు సర్జను మంగారు కురియన్ వరుగీను ఎమ్. డి. సి. ఎమ్, ఎమ్. ఆర్. సి. ఎన్, ఎల్. ఆర్. సి. సి. డి. సి. హెచ్. గారు కర్నూలు జిల్లా వైద్యారోగ్యోద్యోగులుగా నియమింపబడిరి.

కర్నూలు జిల్లా, నంద్యాల జిల్లముల కలెక్టరు ధామను జార్జియాతర్ ఫర్దు వి. సి. ఎన్. గారు, ఎ. సి. డి. ఫ్ గారి స్థానమున విశాఖపట్టణము ఏజన్సి, కోరాపుట్టి జిల్లముల కలెక్టరుగా నిర్ణయింపబడిరి.

ఇండియా గెజెటు ప్రకటనము.

జేమ్స్ ఆర్మబాల్లు గిల్ల గారు, జేమ్స్ పేలము మెక్ ఫర్లేడు గారు, యదరాను వలెంటియను గార్డులలో సేకండు లెఫ్టి నెంటులుగా నియమింపబడిరి.

లెఫ్టి నెంటు కర్నూలు ఇ. హెచ్. వై. ఎమ్. ఎన్. గారు మార్క్ సివిలు సర్జనుగా నియమింపబడిరి.

సర్. హెచ్. ఎన్. ప్రేజిడెంట్ గారి స్థానమున గర్వము జరగలు గారు జేమ్స్ వైచ్చు సెమ్మనుగారిని వార్షిక ఆర్టింగు కాన్ఫరెన్సుగా చెప్పి ప్రకటించునది నియమించిరి.

చెంగల్పట్టు జిల్లా నందలి ఈక్రింద గురవారిచిన గ్రామోద్యోగులనుండి దొరతనమువారు వారిచ్చి యి నామ భూములను తీసికొనుచున్నారు.

జిన్న కాసు, సేతుంజరి, వింజకుంబాకం, సెంగారు, కమ్మలంపట్టు, పాపండువాకము, మానుమంరాయి, కోదిలూ టంగు.

జె. గో. 20 దరావు గారు ఆగోనికాలాకా బోర్డు సభ్యులుగా మరల నియమింపబడిరి.

నుజేవార మేజర్ సయ్యదు ఉమార్ సాహెబు బహదూరు గారు నైదావేట తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

జి. ముగ్ధ గారు మొదలియారు గారు ఫక్రిపుర తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

గుంనూ సతాలూకా బోర్డువారిలను అనంతరాను రథో గారు జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి. ఏరు గుంనూరు తాలూకా బోర్డు వై. శు. వెంకటేశ్వరయ్య గారు నిర్ణయింపబడిరి.

శ్రీ. రాజా వల్లిపాడు వేంకట నూర్య వారాయణ రాజు గారు కాకినాడ తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

కత్తెపాటి తిరుమలరాయుడు పంతులు గారు బెజవాడ తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా నియమింపబడిరి.

పేలము తాలూకా బోర్డువారిచే ఎన్. పుంగులు పెర మాల్ పిల్లె అర్చన్ గారు పేలము జిల్లా బోర్డు సభ్యులుగా నిర్ణయింపబడిరి.

విశాఖపట్టణము రేంజి సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు, వి. నాగయ్యమూర్తి గారి స్థానమున సి. హెచ్. వెంకటేశ ముగారిని నియమించి నారాయణమూర్తి గారికి ఇన్ స్పెక్టరుగా రొక నెల ప్రింతేజి నెలపు కొనిరి.

ఫక్రిపుర సబ్ రేంజి నూర్ వైజు ఎన్. వి. ను బ్బాగారు పట్నాయకునికి 24 దినములు ప్రింతేజి నెలపున గలబడిరి. బాసాసామున వి. సి. మదాగారు నియమింపబడిరి.

కర్నూలు రేంజి సబ్ అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు వి. డి. వేంకటాచారి గారికి 6 వారములు ప్రింతేజి నెలపున గలబడిరి. వారికిని కర్నూలు జిల్లా ఆర్టింగు అసిస్టెంటు ఇన్ స్పెక్టరు వి. ఎన్. వాసుదేవశాస్త్రి గారు నిర్వర్తించెదరు.

బొంబాయి మే 17:—విలియం మెక్స్ నెయి గారు మర జీవించెనని తెలుపుచున్నారు. ఈయన వాలెన్ కంపెనీలో యభ్యుభాగముగా నుండిరి. 1893, 94, 95 సంవత్సరములలో బొంబాయి వాణిజ్యసంఘమునకు మేనేజరు డైరెక్టరుగా నుండి ప్రఖ్యాతిచెందిరి. ఆపరకర్షణలలో ఆసంఘము తరపున సామాజికకానక సభాసభ్యుడై యుండిరి.

విషయ సూక్తములే.

బాబులు	2
మామిడిపూములేను	5
ప్రతిభావీరము	4
కలకత్తా రాజధానికాళాల కృతకవరములు	
పాపములు పాపములు	5
ప్రభుత్వములు	
కాంగ్రెసుపానిగించునా రెవ్వరు?	6
ప్రభుత్వము	7
విద్యుత్తు మామిడిపూములేను	
విద్యుత్తు మామిడిపూములేను	8
విద్యుత్తు మామిడిపూములేను	9
విద్యుత్తు మామిడిపూములేను	10
విద్యుత్తు మామిడిపూములేను	11-12

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1916 వ సం. మే నెల 18-న తేది

గురువారము.

కాంగ్రెసు పనిసాగించునా రెవ్వరు?

I

మన ప్రభుత్వము కంటికి కంటి బిడ్డలు రాజకీయ ప్రజాప్రతినిధులను చేయుచున్నారే. ఈ మహాసభ యుద్ధేతములను నిర్వహించుటకు కడలిక ముప్పది యేండ్లుగా నెంతో సహకారములు ఎన్నెన్ని యో సలహాలు చేసివచ్చి. ప్రస్తుతము మనకు స్థూల దృష్టికి కావచ్చు మార్గములు కొన్ని మాత్రము అందులో నున్నవి. దేశీయ మహాసభకు సంబంధించిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు నడుపునట్టియు అందులో సమావేశము నిర్వహించుటయు చేయునట్టియు ఉపసంఘములు హైందవభూమి కంటియు నొకటి, పరగణాపరగణాలోనున్నవి. వానికి పిదప నాలో చింపదగినవిజిల్లాసంఘములు, తాలూకా సంఘములు, రహదారి అన్ని జిల్లాలలోను జిల్లాసంఘములేర్పడుచున్నవి. కాని ఇందులో అక్కములు పేరుకుమాత్రము సంఘములు. సంవత్సరపు పొడుగుననుండ్రపోవుచుండును. ఆంధ్రమండలములన్నియు కుండ్ర మండలములనుపరిశీలించిన యెడల గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లా సంఘములు మాత్రము సంవత్సరాది మొదలు సంవత్సరాంతము వరకును సజీవములుగావోచుచున్నవి. తక్కినవి సంవత్సరమున కొక్కపర్యాయము కడలిక చూపించి ఒక్క సమావేశము చేయుచుటకు తోడగుచున్నవి. ఆ సమావేశ మైపోయినచోడనే మరల నిద్రాడవి వానిని వశముచేసికొనుచున్నది. అట్లవ మండలములలోను, మహాసభము మండలములలోను, కన్నడము మండలములలోను నింతకంటె మంచి ఉత్పత్తి కలదని చెప్పుటకు తగిన యాధారములు కానరావు. తాలూకాసంఘములు ఎల్లెడలను అరుడే. అందుచేత దేశీయ మహాసభ పనిని ప్రస్తుత ముందు స్థాయిసంఘము లెవ్వయు నెక్కువగా చేయుచున్నవని ఎవ్వరును చెప్పజాలరు. ఏ దేశీయ మహాసభ కార్యనివేదనము నెత్తిచూచినను మహాసభోద్దేశములుజిల్లా ముఖ్యపట్టణముల నుండిబయటికి వ్యాపించుటకుమార్గము కలుగలేదే యను మొదలయే యెల్లయెడలను కానరాగలదు. అయిన బాలికా పని జరుగ లేదనుట మిక్కిలి తవ్వ.

ప్రభుత్వము దివిదినమును పని జరుగకున్నచు సాంవత్సరిక సమావేశము లెంతయో పనిచేయున్నది. ఈ సమావేశములు మూడు లెరంగులు. దేశీయ మహాసభ సమావేశ మొక్కటి. రాష్ట్రీయ సమావేశములు రెండవది. మండల సమావేశములు మూడవది. ఉపమండల సమావేశములు ను తాలూకా సమావేశములును సంవత్సరములతరబడిని వెతకిన యెడల కొన్ని కన్పించవచ్చును గాని నాని రూపమేలేదని స్థూలముగా వర్ణించినను తప్పుగాదు. మన ప్రభుత్వమువారి పద్ధతులవలెనే దేశీయ మహాసభోప క్రమమును శిఖరమున ప్రారంభ మయినది యగుటచేత అట్టి ప్రారంభమున గర్భితములగు సహాయులన్నియు కావించినవి. బహు భాషానితముగు హైందవభూమి యంతటికిని దేశీయ మహాసభ ఏర్పడినది కావునను మొదట మొదట విజ్ఞానవంతులు ఆంగ్ల భాషా కోవిదులు మాత్రమే కావునను దేశీయ మహాసభలో ఆంగ్లోపయోగమే యవసరమయినది. అందులోను మనము చెప్పుకొనున దంతయు ప్రభుత్వమువారికి చెప్పుకొనవలె ననియు చేయున దంతయు వారు దయదలచి మనకు చేయవలయు ననియు సిద్ధాంతము స్థిరముగా నున్నంత కాలము మనము చెప్పుకొనునది వారి కెట్లు అర్థము కాగలదా యనునదియే మన నాయకుల ప్రథమాలోచనగా నుండుచు వచ్చినది. ప్రభువు లొకవేళ దేశభాష లెరిగినవారైనను ఎరుగుకొన గలిగినవారైనను వారెల్లరకు చేసేకొనదరో వారికెట్లు అర్థము తెలుపబడునో యను వింత చేతనాయకులు అచ్చులుఆంగ్లారాధకులేయై. అది కారణముగనే రాష్ట్రీయ సమావేశములలోను ఆంగ్ల భాషయే ప్రముఖ మయినది. నిన్నటిదనుక మండలసభలోను ప్రముఖముగానే యుండినది. మొదట మొదట ఆంగ్లభాష నేర్చినవారికే రాజకీయ విజ్ఞానము వ్యాపించుట యవసరముగా నుండినదను మండలసభలో నాంగ్ల ముపయోగించినను తగినంత యత్నాహ ముండుచు వచ్చినది. కాని కొంతవరకు ఆంగ్లములో పరిజరిగి కొంతరాజకీయ విజ్ఞానము దేశమున వ్యాపించిన పిదప ఆంగ్లమున నాందోళన జరుపుటయైన కొంచెమించుమించుగావినవారేవీనుటయైనది. ఎన్ని యోయితరవిధముల విషయములను తెలిసికొనగలవారే, కొంచెమించుమించు సమాప్రతిభ కలవారే, సమావేశముగుట తటస్థించినది. ప్రభుత్వమువారు గట్టిపిడికిలి బట్టి దేశీయమహాసభాందోళనకు తగిన సన్మానము చూపకపోవుటచే పాడినపాటలే పాడుట సంభవించినది. సమాన ప్రతిభకలవారలే చేరి పాడిన పాటలే పాడుకొనుట తునకు వినుకు పుట్టింపక మానదు. అట్టి వినుకు దేశీయ మహాసభ వారికిని బుట్టెను. 'ఒక్కరి నెల్ల కాలము అడుగుచు నోరులు తెరచికొని యుండుట యేమి మగతనము. మన మేలునకై మనమే పాటుపడవలసిన యావశ్యకము లేదా?' యను సమస్య నిట్లు పోషుచుకొని వచ్చినను నాయకులకు ప్రత్యక్ష మయ్యెను. అంతదనుక ఎల్లప్రజలకు రాజకీయవిజ్ఞానము కట్టించవలయునను నభిలాష ఏదూరముననో మిణుకువలె కన్పించుచుండినది. అప్పుడు మహా తేజమై నాట్యంత్రి రించెను. నాటినుండి ఎల్ల యాదర్శములవారును మనము

ప్రభువులకు నివేదించుకొనుట యంత యవసరమో మనలో మనము సంగతులను తెలిసికొని మనలో మనము పాటుపడి స్వయంసహాయసాధనము లభివృద్ధిపరచుకొనుట యంత యవసరమగుటను. హృదయపూర్వకముగా నంగీకరించిరి. అట్టి స్వయంసహాయవిధము సనుకరించిన యెడల మన ప్రార్థన మార్గమునకును గూడ హెచ్చుపటుత్వము కలుగుననియు సంగీకృతమయినది. స్వస్వరూపమును నెరిగికొన నారంభించిన ఆనిమేషము గొప్ప సుముహూర్తము. అప్పటినుండి ఆస్వస్వరూపదర్శన మిభూమికి కలుగు మార్గములు తీవ్రరోత్సాహముతో నాలోచింప బడుచున్నవి. తాలూకా సంఘములు ఫిర్యా సంఘములు గ్రామసంఘములు ఏర్పడ వలయు నను తమాతమా దేశమున మెండైనది. హైందవభూమిలోని ప్రతి వ్యక్తికిని సుగ్రామమున నుడువానికి పైతము రాజకీయ వికాసము త్వరలో కలిగించ వలయునను నుద్దేశము దినదినము బలవత్తర మయినది. అందుచేత ఏకభాషా వృత్తంబగు మండలమునకు సుబాధించినసభలో పూర్వపు వ్యామోహముచే తెచ్చిపెట్టుకొనిన ఆంగ్లభాష ప్రాముఖ్యము అదృశ్యమై దేశభాష ప్రభువు గణ్యమై పోయినది. మండలసభలో నాంగ్ల భాషయందు మాటలాడుట తలవంపులుగా గణపబడ నారంభించినది మండల సమావేశమునకు గతియును చూడిన సంగీతపరిస్థితి వైరశ్యము నందినది. ఆంగ్ల భాష నెరుంగని గ్రామసీమల ప్రముఖులు అసంఖ్యాకులుగ సభయందు చేరి సమావేశమున కుత్సాహస్థితిని కలిగించుటగాక తమకు సుబాధించిన సమస్యలను తామే విమర్శించి మండల సమావేశాభిప్రాయములను నిజముగు జనాభిప్రాయముల నెవర్నుచున్నారు. ఇది శుభమాచకంబని దేశనాయకులెల్లరును సంగీకరించి యున్నారు. మండల సమావేశములు దేశభాషలకు సభ్యక్షత నిచ్చిన వాటనుండి ప్రజావికాస మెక్కువ విస్తృతించిన దనుటకు సంజేహము లేదు. దేశమున నుత్సాహమును పెచ్చుపెరిగినది. సంవత్సరాదినుండి సంవత్సరాంతము వరకును జిల్లాలలో పని జరుగునేర్పాటులు సాధ్యములు కాజొచ్చినవి. అయిన ఆంగ్లవ్యామోహ మింకను మన నాయకులకు వదలమిచే జరుగదగిన యంత పని జరుగుట లేదు. కానరావలసిన యంత యత్నాహము కానవచ్చుట లేదు. తోపవలసిన యంత వికాసము తోచుట లేదు.

కలకత్తా రాజధాని కళాశాల.

కలకత్తా రాజధాని కళాశాలలో ఓటను పండితుని సంబంధమున కలిగిన యల్లరులను విచారించుటకు నేర్పడిన సంఘమువారు తమ నిర్ణయ పత్రమును వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకు బంపియున్నారు. అందలి సంగతుల సారాశము మాత్రము తంత్రివార్త మూలకముగా దెలిసియున్నది. కళాశాలాధ్యక్షుడు తేమ్ముగారిని గురించి గాని ఓటను పండితుని గురించి గాని సంఘము వారేమి యభిప్రాయము నిచ్చిరో ఈ సారాశమువలన తెలుట లేదు. వారి విషయమున విచారణ సంఘమువారు పడిన యభిప్రాయము తెలిపినం గాని వారి తీర్మాన

వత్సపు విలువ ఇట్టిదని మదింపు వేయుట కష్టము. ప్రస్తుతపు తంత్రీవార్తను బట్టి విచారణ సంఘము వారు రెండు పక్షములను సంతృప్తిపరుప జూచి వారినియు రాజకీయాందోళనా పరులను పత్రికలను ముఖ్యముగా జవాబుదారి చేయ జూచినారనియు దోచుచున్నది. హైందవ విద్యాలాభి, రాష్ట్రీయ విద్యాలాభి వీనిలో గల యంతరము కొంత యసంతృప్తి కలిగించు చున్నదట! అనగా ఐరోపియను ఉపాధ్యాయులకు హైందవోపాధ్యాయులు ఎంత సమర్థులున్నను, ఎంత వయోవంతులున్నను ఎక్కువ హోదాలను జీతములను ఇచ్చుట కేర్పడి యుండు విద్యాలాభి విభాగము కలవరము కలిగించు చున్నదట! ఉపాధ్యాయులు నయముగా ప్రవర్తించ లేక అల్లుడుకు తావిచ్చుచున్నారట! ఈ కారణములు కలవటగాని రాజకీయ పరిస్థితులలో తీక్షణదర్శములు పొడచూపియుండుటచేతను విప్లవకారుల పలుకుబడి కొంత సాగుటచేతను విద్యార్థులలో నొక విధమైన తిరస్కారభావము నెలకొనినదట! స్వల్ప విప్లవకారులకు సంవేదన నందు నభ్యాసము స్థిరమైనదట! పత్రికలు ప్రాస్థదృష్టితో విద్యార్థుల పక్షముగా వ్రాయుటచేత విద్యార్థులు చెడిపోవుచున్నారట. వంగరాష్ట్రపత్రికలు విద్యార్థుల కష్టములను బహిరంగముగా చర్చించుటచే వారికి నష్టము కలిగింపకుండును గాక యని గవర్నరుగారు హెచ్చరించుచున్నారు. ఇది మాత్రము చదువువారలకు చిత్రముగా దోచకపోదు. పత్రికలు సంగతు లరసికొని విద్యార్థుల కష్టములను వివరించినచో కాగుండుననిన నర్థముండేది. విద్యార్థుల కష్టములనుగురించి ప్రపంగింపనేరాదని బుద్ధిచెప్పుట నిరంకుశులగు సుపాధ్యాయుల ప్రవర్తనను కప్పిపుచ్చునలయునట కాక వేర కాబాలకు. ఇది విద్యార్థుల నైతికాభివృద్ధి కెప్పుటికిని సహకారి కాదు. విద్యార్థులైన కారాగారమునందు వలె నిర్బంధింప దగిన వ్యక్తులుగారు. దాపరికములు దొంగతనములు రాజనీతులు వారియెడల క్రయోగింపక స్వతంత్రపద్ధతులలో నుల్లాసముతో భరింపగల శక్తిగలచే ఖండిత ప్రవర్తనమున కంటె నుత్తమప్రవర్తన లేదను నాదర్శమున విద్యార్థులను పెంచుట యెల్లరకును శ్రేయోదాయకము. అట్టి మార్గము సవలంబించవలసినపుడు ఉపాధ్యాయులలోజములను ఉపాధ్యాయులలో పములుగను విద్యార్థులలో పములను విద్యార్థులలో పములుగను విచారించుట పత్రికా క్రచారకుల ధర్మము. ఈధర్మమునే వీరు నడుపరాదనుట విద్యార్థుల నణచియుంచుటకు సహకారి కావచ్చును. వారివైతికాభివృద్ధికి మాత్రము నిరోధకము కాకతప్పుదు కార్మికేలు ప్రభుత్వమువారు తాత్కాలికాలోచనలతో నిట్టి యవర్థ దాయక మాత్రమును నిర్వచించి యుండుట సంతృప్తికరము కాదు. కారణము లేని చెప్పినను రాజకీయ పరిస్థితులనిదన జేయుట పురుషుల, రాజధానికళాశాల పరిపాలనను కొంతసంరిక్షింప జూచినను విచారణ సంఘమువారు, వంగరాష్ట్రప్రభుత్వమువారు, కళాశాల సంతటిని జవాబుదారి చేయరాదనియు ఇప్పటికి తీసికొనబడిన చర్య చాలుననియు సభిప్రాయ పడుట కొంత శుభసూచకము. కళాశాలయొక్క పరిపాలక సంఘము ఇదివర కంద రధికారులే కలది ఇప్పుడు అధికారాసభికారప్రతినిధులు కలది యగునని విసుటకు సంతసించు చున్నాము. ఉపాధ్యాయులుగా నేటి పిల్లకాయలను బంపక కొంచె మనుభవశాలురను నియోగించుటకు కార్మికేలు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించుటయు సుపయోగకరమే. అన్నిటికంటె నెక్కువగా

నానందింప దగినది ఉపాధ్యాయులకు జేశభాషలు చక్కగా రావలయునను నిర్ణయమునకే యెయున్నది. జేశభాష చక్కగా వచ్చుట యనిన విద్యార్థి కరిసరములతో సానుభూతి నొందుట అందుచేత విద్యార్థి ఉపాధ్యాయులకు సంవేదలు కొంత సమానములు కావచ్చును. ఇప్పటికంటె నప్పు డెక్కువ సానురస్యము సురాధ్యయ. రాజధాని కళాశాలాధ్యక్షుల పరిపాలనా కార్యముల భారమును పంచుకొనుటకు మరి యిద్దరు ఉపాధ్యాయు లేర్పడనున్నారు. వీరు అయిరోపియ నులుగనే యుందురు. వ్యయమెక్కువ యగుటయు కళాశాలలో నైరోపియనుల బలము హెచ్చుటయు నీ జలహావలన ఫలమునునేమో యను పనుచూ నము సహజము. కల్పితు సర్వము కలిపను నెరుట మన ప్రాధేయ రంగాచార్యులుగారు హైందవ శాఖ రాష్ట్రీయ శాఖల వలన వనర్థము స్వాభావి కముగా నాటిలునని చెప్పిన జ్యోతిషము కలకత్తా రాజధాని కళాశాల సమన్వయ కమిషనరైన సంఘము వారితో నిజమని నిరూపించబడి కూడ కార్మికేలు ప్రభుత్వము ఆ సంఘమునా రీతిపనుమున జేసిన సలహాను చెడుటకు వలదు వీలు లేదని తెచ్చుచు ఈ క్రొత్తయద్యోగముల స్పష్టించ జూచుట యంత సమజవము కాదు. అందును కళాశాలలో శాంతి కుదురు వెడల కొంత బరువు నైనను మోయువచ్చునేమో! విచారణ సంఘమువారు వై సలహాను చేయుటను బట్టియు ప్రభుత్వము వారు అల్లవ వీరి సంగీకరించుటను బట్టియు ఒక్క సంగతి స్పష్టము. అదియే కుదుటలేక పోలేదు. వైపుత యంత పూనిన దానిని నిర్మూలించక తప్పుదు. నిర్మూలనను ధైర్యముతో తలపెట్టిక కార్మికేలు ప్రభుత్వమువారు వండ్లులనియే మా యభిప్రాయము.

ప్రభుత్వమువారు

ఇటీవల నొకానొక పత్రికలో ఆంధ్రప్రదేశ్ సభలో జరిగిన చిన్న చిత్రము యొకవార్త జేయబడి యుండెను. ఒక్క యావస్థాపకము తెలుగులో నువ్వనించుచు ప్రభుత్వము ఆను పదము జ్ఞాపకము దాక గన్న మెంటు అనుభవ నూత యోగించెనట! సభ భారతని సభ్యులంతరెట్టి తెలుగుపదమే యుపయోగింపవలెనట! పక్కనున్న వారు 'ప్రభుత్వము వారు' అని ఎత్తి ఇచ్చిరట! కానిపాతము! ఆయనకిది పలుకుటకే నోరుదిగుట కష్టమయ్యెనట! ఇదియంతయు, సభ్యులారము తొలిసారియెడల, నిజమేకావచ్చును. కాని ఈసృష్టాతము నిచ్చిన పత్రిక తుదకు చేసిన ప్రసంగమునాత్రీ సుసంగతము. 'ప్రభుత్వమువారు' అని ఇంగ్లీషులో తప్పుగా వర్ణ క్రమమున వ్రాసి కొడుకు ఇది ఏడుగు క్కలలో నుచ్చరింపదగినపదమనియు కావున భాషాకాత్మికముచే భాషను సుపవాసమును పునకలేకపోయెననియు కావత్రిక వ్రాసితిది. ప్రభుత్వమువారు అనుట తప్పుగదా! నరచేసి ప్రభుత్వమువారు' అనగానే ఒక గుక్క తగ్గిపోయింది దీప్తులుగా పునకలేకదా! 'వారు' తప్పుకక్కరలేదు. ప్రభుత్వము అన్న నేపాము ఇప్పుడుమరెందు గుక్కలు తగ్గినవి. వాము గుక్కలతోనే పదముగానిపోయినది. ఈమాత్రము భాషా తత్వ మెరుంగని వారు భాష నేల ఆరడి చేయవలయునో?

చచ్చినవాడు బ్రతికివచ్చుటేనా?

మార్పును నుపనివద్ద ఫ్రెంచిలోనిది. ఇతరకృష్టము ఆఫ్రికాలో కిదినయెడ నెదిరి నిలిచినవాడు. కిదినయెడ నెదిరి నిలిచి నుదాహరణ సాధ్యము చేసికొనబోవుచుండగా మార్పును ఫహావాద్ద బలములను నిర్ణయించే కిదినయెడ సభ్యులంతరము చెప్పెను. ఆయన కిదినయెడ తొందరపడక ఫ్రెంచి ప్రభుత్వపు టుత్తరపును వచ్చుదకుక చేచియున్నందున నాప్రభుత్వమువారు పోకే లేకుండచేసిరి. మార్పునును ఫహా దానుండి లేదిరావలసినదని యుత్తరపుచేసిరి నాదానీతి ఎడరనుండిన మార్పును ఇప్పుడు కిదినయెడ కలిసి జర్మనులతో యుద్ధముచే యున్నాడు. ఇతను చనిపోయెనని వార్త

వచ్చెను. ఆంగ్లపత్రిక తెల్లమును ఈతని కీర్తిని జ్ఞాపించుచు దీప్తవాగమునా వ్రాసెను. నాని తుట్టుకుదకు ఈతనుబ్రతికి యున్నాడనియు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు తెలియజేసి నారట. మొదటివార్త ఎట్లు తప్పునోయిక్కడికి స్పష్టపడలేదు. ఎట్లె నను నీమేమనవలెనను మార్పును నేనాని చచ్చిపోతికి వచ్చిన వాడై నాడు. ఇదియే జనుగుగాక నుని కోరుచున్నాము.

మరియొక విక్రేయి కార్మి.

ఇంకొక హైందవుడు నైకశాస్త్రమున వత్తరుగొరక మును బడయుగలిగినాడు. లాప్రకాయక గామండు బాలా యజురతడు అత్యంతమైన ధైర్యస్థైర్యములను కనుబరతి ఇతఁడు బ్రతికినైతిమనెంబలను సంక్షింపి నాడట!

ప్రసంగ వార్తలు

కాలసూచి. — నిన్నటికి సభిజ్ఞానము 100-4 డిగ్రీలు. అధిష్టానము 80-9 డిగ్రీలు.

దీపములను వెలిగించు కాలము. — మే 18, 19 వ తేదీలను 6-56 గంటలకు దీపము వెలిగింపవలెను.

మదరాసు పురపాలక సంఘము. — మే 20 వతేదీ కరికారము సాయంకాలము 4 గంటలకు చెన్నపురి పురపాలక సంఘమువారి కట్టడములలో వైసంఘమువారి సభ జరపబడును.

రెయిల్వే ప్రమాదము. — మదరాసు, దక్షిణ మహారాష్ట్ర రెయిల్వే ఇంజను డ్రైవర్ జె.బి.బి.బి.ఆంధ్రము సున్నట్లు, ఆక్రొణము ప్రేమముచుకర్త, ఇంజనులో నేడియో భాగము మిక్కిలి కడకైనది అనుమానించి దానిమాడబోవుచుండగా కాజులారి ఆదర్శమును తుప్పలనా నిసరేయ యడదెను. రెయిలు నిలపెట్టి బాని ఆక్రొణము అనుభవతికి తీసికొనవచ్చిరిగాని ఆతడు వెంటనే బ్రతికినొనెను.

శ్రీధరవత్సభోధిని సభ. — ఈ సభ వారి యాదరణకింద పండిత జి. లక్ష్మణాచార్యుల వారలన ఈ నెల 19-వ తేదీ శుక్రవారము సాయంకాలము 6 గంటలకు ను 20 తేదీ శనివారము సాయంకాలము 5 గంటలకు (రెండు దినములు) భట్టరుచరిత్రము 21 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు మహాకళామహామహాచారియగు కాలక్షేపము చేయబడును. ఉచితముగా ఆదివారము ఉదయము 7 గంటలకు ఉపన్యాసము చేప్పబడును.

సవరణ: — గంటలగుడెను మహాజ జూర వారిగిట్లు మానేర ప్రాయమున్నును. వాచే వ్రాసుబడిన ఘోషమును వ్యాసమును, సందికలో నిర్మితముకర్తము 27 వంక్రి 269 పుటయందు "నూడ" యనుటను మాత్రమని పడియె. అభిప్రాయ భేదము గల్గించు నీ నాక్యమునూడ యని నిర్దేశించ వారము ప్రార్థితులు.

న్యాయస్థానవార్తలు.

ఎక్కువ పోలీసుకోర్టు

ఎల్. ఎ. కోమయేనుగూడ.

18, మే, 1916

కత్తితో పొడచుట — పూర్వ వైరమువలన యాలూ నుతే, అబ్దుల్ రహీము అనువాడు జులై 27 వ తేదీని తప్పు స్వామి అనువలన కత్తితో పొడచిరి. పోలీసువా 6 వెంటనే యహ్వోటికిపోయి దానివారును జరణ అనుపత్రికి తీసుకొని పోయిరి ఈజ్లాపున మొదటియద్దాయి చెన్నపురి నుండి వెడలిపోయెను. వారి మరల పట్టుబడెను. న్యాయాధికారి వారివై సరము స్థాపించి 24 వ తేదీని ఇతడు జైల్పెదమని నెలవిచ్చిరి.

పి. నారాయణ మెరను గాదు.

గురుస్తా దోహదముజేయుట: — బారి తోనాలో నిరసిం చున్న ఎస్. కె. సీతారామయ్యకు అను వర్తకుని గుమాస్తా జి. తిరుమలయ్యనామును క్రిందటి డిశంబరు నెలలో యజ మానునకు రావలసిన రూ 270 మొత్తము వసూలుచేసి సా మ్మ నపనానించెను. న్యాయాధికారి తేను విచారించి, జైరము నిరపించి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్షము, రూ500 జమీనా యని నిధించెను.

బరోపామహా సంగ్రామము

రష్యా సేనలు : శరవేగముతో బాగ్దాదువైపుకు పోవుచుండుట

హార్డింజి ప్రభువు : ప్రభువులసభలో ప్రవేశించుట

నైనిక సేనాశాసనము: అంగీకృతమగుట

(రైటులు ఏజన్సీ)

ఇంగ్లాండు

నైనిక సేనాశాసనము

మాడవసారి అంగీకృత మగుట.

లండను మే 17:— కామన్సులసభలో నైనిక సేనాబిల్లు మాడవసారి అంగీకృతమైంది. 250 మంది యనకూలముగను తమవోట్లనిచ్చిరి.

రాజానుమతి

నైనిక సేనాబిల్లు తుక్రివారమునాడు రాజానుమతిని బడయును.

కేన్సెంటు విచారణ

లండను మే 17:— కేన్సెంటు కేసు విచారణయందు కేంద్రీకరణపై జనరల్ కౌన్సిలు జేసిన సంగతులను ధృవీకరించు కొందరు సాక్ష్య మిచ్చిరి. ఫిర్యాదులకు కేసు ముగిసినది. మేజ్ట్రేటు విచారణ రేజిట్రో ముగియవచ్చును.

నైనిక ఉద్యోగులు

లిరుదము లియ్యబడుట.

లండను మే 12:— కెప్టెన్ ఆర్. ఇ. నిల్సన్, డి. ఎస్. ఓ. లిరుదమున, కెప్టెన్ జి. హెచ్. మెకమడన్ తు మిలిటరీ కౌన్సిలు ఇయ్యబడినట్లు “కెబెటు”లో నున్నది.

ఇంటియూ స్టీమరు.

కళానులను రక్షించుట.

లండను మే 17:— ఇంటియూ స్టీమరులోని వాదలు రక్షించబడి లాకోమలు రేవుచేరి. ఈ స్టీమరు మండిశయ బడినది.

హార్డింజి ప్రభువు

లండను మే 17:— హార్డింజి ప్రభువు కేసు ప్రభువుల సభయందు ప్రవేశించిరి. వీరిని న్యాయకు, సాంఘికసభ్యులు 300 మంది తలదాచుచుండిరి.

కెర్నెలు గవర్నరు

లండను మే 17:— నో. ఎల్. నుల్లానాను కెర్నెలు గవర్నరుగ నియమించిరి. పాతన్స్ క్రొత్తగవర్నరులకి వీరు మిత్రమండలి పక్షావలంబులు.

విదేశకార్యాలయము

కాశ్యపు కార్యదర్శి

లండను మే 17:— మ్యాంకుహోమ్స్ట్రీక ఇట్లు వ్యాఖ్యానుచున్నది. విదేశకార్యాలయమునకు సర్వీకల్పగారి స్థానమున కాశ్యపుకార్యదర్శి హార్డింజి ప్రభువు నియమింపబడుట నికల్పముగాను ఆనాశాస్థ్యమునకు పరిణామించు కొనుచు వున్నది.

వైలుప్రాకృతియరు కంపెనీ

లండను మే 17:— వైలుప్రాకృతియరు కంపెనీకి 1968285 పానులు లాభముకల్పించిరి.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయా విమానములు.

వెనుమిద వాంబులు వేరగుట

లోము మే 17:— కేసు మిదతున, మేజ్ట్రే ప్రాంతమునకు ఆస్ట్రీయా విమానములపై వాంబులను వేసినది. అంతవపుడు కలిగించుటకు ప్రాంత మే వానిని తడిమివేసిరి. ఒక ఇంజనీ వర్తము కలిగిరి. వెనుమిద ప్రజానప్రములేదు. మిజ్ట్రేలో ఇద్దరు మిదతున. కొందరు వెబ్బులు తిరిగినది.

కెనడా

కెనడా పార్లమెంటు భవనము.

కమ్యూటీకేషన్లు.

అట్లావా మే 17:— కెనడా పార్లమెంటు భవనము తగలబడిపోయిన సందర్భమున కమ్యూటీకేషన్ సంగతులను విచారించి ఎవలో కావలయునని తగులబెట్టినట్లు ఆనమానున్నను రుజువుకాలేదని తెలిసిరి.

ఫ్రాన్సు

అంగ్లరంగము.

లండను మే 17:— జనరల్ హేగుగా రిట్లు ప్రకటించుచున్నది:— హేగుకునుకు దక్షిణముననున్న మనకందకము లానికి జర్మనులు మాడు భాగములుగ వచ్చి పడవెండిరి. కాని రెండుభాగములను పూర్తిగ వెనుకకు గొట్టితిమి. మాడవభాగము స్వల్పకాలము మాత్రమే మన కందకములో నుండగలిగినది. లాంక ప్రైవేటులను విమోచింపగల కొన్నిగలను (ప్రేర్తి 250 గలనుల పొడవున కేత్రువుల మొదటి నైనికపంక్తి పట్టు కొని వానికి అపరిమితవస్తువును గలిగించిరి. ఆపీకి యెదురుగ మన కేగువాన కొందరు గనిప్రేర్తి కేత్రువుల రెండవకందకపు వరుసపంక్తి ప్రవేశించి బాంబులను వేసిరి. విమోచింప కేత్రువుల కేగువాడు మనకందకములకు వచ్చుటకై యత్నించుచుండగా తుపాకులను వేసి రాకుండ చేసితిమి. కేసు ఉభయపక్షములకును ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది.

పరాను ప్రకటన.

ప్యారిసు మే 16:— నిన్న రాత్రి పరాను అధికారు లిట్లు ప్రకటించిరి. మంపెనులోని బటుమెన్సిలవద్ద కేత్రువులు ఆకస్మాత్తుగ మీద పడబోయిరి. కాని బాంబులను వేసి వెనుకకు తమి వేసితిమి. ఆర్గోనులో తీవ్రమైన ఫిరంగుల యుద్ధము జరుగుచున్నది. అనకోరు, 804 కొండ, మార్టోసు లవద్దకు మ్యూజునది ఎడమకట్టుకు ఫిరంగులు పెట్టి కేత్రువులు బాదుచున్నారు. 804 కొండకు ఎడమకట్టుకై వారు చేసిన ప్రయత్నమునకు మును అగ్నివర్షము తురిపించి సాగనియ్యలేదు. మ్యూజునదికి తూర్పునకు వీరగులోను కొంత ఫిరంగియుద్ధము జరుగుచున్నది.

ప్యారిసు మే 17:— ఔడవద్ద ఫిరంగులయుద్ధము జరుగుచున్నది. జర్మనులు యెరించి పూర్తిగ వోడిపోయిరి.

మెక్సికో రంగము

అలహాబాదు మే 18:— మెక్సికోలోని విలే ఖుడిల్లు కౌన్సిలుచున్నది. ఔడవద్ద కేత్రువుల పటాలములు 25 ఉన్నవి. ఇవి జర్మనీ పిచ్చి. ఇంతకంటే ఎక్కువ పటాలములను వెట్టికపోవుట వలన వారియొద్ద నైస్యము పూర్తియగుచున్నది తెలిసికొనవలెను. ఏదోజయమునచ్చునని మొండిమ్యుకములోవాడు 15 పటాలములను ఈ ప్రక్కకు ప్రోసిరి. ఇది యుద్ధరంగమే యుకొనినయెడల, ప్రస్తుతయుద్ధమునందు ఈతంత్రములు సాగవు.

రష్యా

బాగ్దాదు రైలువే

రష్యావారు చొరుమకు పోవుచుండుట.

పీటరు గ్రాదు మే 16:— మాడుపాటకు ఆరు పట్టణమును రష్యావారు పట్టుకొనిరి. ఇది ఇర్జింజానుకు ముప్పుయిమెట్లులో ఈకాస్యముగ నున్నది. ఇందువలన టర్కీవారి రక్షకస్థానములలో గిరిగొట్టినట్లు రష్యా సేన వ్యాపించియున్నది. మోసలువై పునండి, బాగ్దాదును చుట్టవేసికొనుటకు పీటున్నది. వీని నన్నిటినిబట్టి గాగ్దాదుద్యూకు ఆసియా మైసరులో జరుపుచున్న యుద్ధప్రస్థానపు నైపుణ్యము వ్యక్తమగుచున్నది.

ఇటీవల రష్యావారు తోగిగ నుంచుకు పోవుచున్నాడు. బాగ్దాదురైలువే వైపుకు కేరవేగముతో పోవుచున్నాడు. టూర్కీ, బిట్లీకు పట్టణములు వీరి చేతులలో నుండుటవలన, కావలసిన సాధనసాధగ్రి సదుపాయం పుకారమునకు చాల సాహాయ్యకారక ముండును. రష్యా సేనలను ఫలవంతమైన ప్రదేశములో ప్రవేశించినది. ఇందువలన ఎంత పెద్ద సేనకైనను కావలసిన సాధన సాధగ్రికొరకును.

టర్కీవారి వ్యర్థ ప్రయత్నములు

బాగ్దాదు రైలువే పట్టుకొనవలెనని టర్కీవారు చేయుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడు. కాని రష్యా సేనలను మోసమువైపుకు నుంచుకు పోవుచున్నట్లును, ఔడవద్దకు ప్రాంతమునకి టర్కీవారు. ముందు కచ్చుటకు ప్రయత్నించిరి, కాని రష్యావారి యగ్నివర్షమువలన రాజేపోయిరి.

మ్యాంకుహోమ్స్ట్రీ వల్లక పీటరు గాగ్దాదు విలేఖరుడు డెట్లు వ్యాఖ్యానుచున్నది:— టూర్కీవారు రైలువే యున్నది. ఉరూమియా నగరములోపై పర్లుంచుచును. కాని మా నెజ్ ప్రాంతమునందలి రష్యా సేన బలవంత మైనదిగనే యుండును. బాగ్దాదురైలువే రష్యావారి రిసివరకే వరికి చేసియుండును. ఇందువలన జర్మనీకి స్వయము కట్టుబడును.

టర్కీనుండి వర్షములో అభిప్రాయ భేదము ఉదయించి మేరు ఉల్ ఇస్లాము వ్యామోక్షములై రాజీనిచ్చిరి.

విల్నా రంగరంగము.

జర్మనులజోరు చప్పుబడుట.

లండను మే 17:— విల్నాకు ఈకాస్యమునకున్న మిగు సోయము సరస్సువద్ద జర్మనులు యుద్ధమును జోరుచేసి రష్యా కందకములో తాత్కాలికముగ నడుచు వెట్టిక రష్యావారు తిరిగి యెదిరించి వెంటనే తరిమివేసిరి. సరస్సుకు ఉత్తరభాగమున రాత్రి తెల్లవాగ్ల జోరుగ నగ్నివర్షము తురిమియున్నది. గెల్లిసియాలో కూడ జర్మనులు జోరుగ యుద్ధము చేయ వారంభించిరి. కాని రష్యావారు వారిని ముంచుకు రాకుండ చేయుచున్నాడు.

“పోర్చుగల్ నౌక”

వెట్రోగ్రాదు మే 11:— స్ట్రాస్బుర్గులో జరిగుచున్న యుద్ధలై నీల ఆంతర్జాతీయ సభయందే రష్యాకు రెడ్ కౌన్సిలు సంఘమువారు తమ ప్రతినిధులను వెనుకకు రమ్మరి పిలిచిరి. జర్మను రెడ్ కౌన్సిలు సంఘమువారు పోర్చుగల్ నౌకమునందలి నంబులకు తమ విచారమును తెలుపవలెనని సంతులననే రష్యాకు రెడ్ కౌన్సిలు సంఘమువారి రిట్లుచేసిరి.

“గ్రాండ్ డ్యూక్ నికోలస్”

లాహోరు మే 18:— గ్రాండ్ డ్యూక్ నికోలస్ గారు ముంచుకొచ్చుచున్న యుద్ధమునందు మాఖ్యునై వ్యాధి పర్యాయు క హితురని వెట్రోగ్రాదునందు దుకొనుచున్నాడు.

ఇటలీ

ఇటలీ రంగము

లండను మే 17:— తమకు వెంజిన్లో కొద్దిగలరా జనును కలిగినదని ఇటలీవారు ఒప్పుచున్నాడు. ఆస్ట్రీయావారు మొదటి కందకపుభగవతు రాజీ ముగుసుకాలేదు. కావున వారు చాటుచున్నట్లు రి కలకుంది ఖుమిదీని దొరికి రి చెప్పబడితే యొక్క నంబును. ఆస్ట్రీయావారి కుంపులు గుంపులుగవచ్చి పడిరి. వారికి ఇటలీ వారిమిత నష్టమునుకలిగించిరి. ఒక ప్రాంతమునందు ఇటలీవారు వెనుకకు ఒడిగిరి. ఇటలీవారు తిరిగి ఆస్ట్రీయావారిని యెరించగ వందలమంది ఖుమిదీని దొరికిరి. ఆస్ట్రీయావారు రణరంగమునందు దిట్టముగ మాట్టడింపలేకున్నాడు.

మెక్సికో

అమెరికా మెక్సికోలు

పాపింగుటను, మే 18:— జర్మనుల కరాంబాగాకిని, అమెరికావారికిని సఖ్యము జరిగినది. మెక్సికో ఉత్తరభాగమును వీరెంతవరకు ఆమెపుత్రజ్వలమునంది బాగుచేయుదలో చూచెదరు. ఈభావుగ అమెరికావైపును మెక్సికోనుండును.

హాలండు

డెన్మార్క్

ధ్వంసమగుట.

లండను మే 15:— లండనునందు రాటుడు దాడునకు ప్రయోజయిచేయు బలపెరియాయన దచ్చివారి స్టీమరు భిన్న భిన్నములై పోయినది. వాడుకులలో నుండును పోయిరి. తక్కినవారు యార్మకు రేవు చేరిరి.

మే, 6 వ తేదీనో సంకమయిన వారమునందలి వృత్తాంతము. మౌనుము సంభవించిన జీవదేశములలో స్థితిగతులు మారలేదు. కాని వరిచేరు నియమించబడిన జనులు మాత్రము మంచిస్థితిలో నున్నారు. కఱత్రతీర్చు ప్రయత్నములు జరుగుచు నేయున్నవి. అప్పుడు నిస్తానము గా నియమమున్నది. ప్రత్యేక తగినచోయును చేయవచ్చును. అయిన పాపకలునముము తగ్గలేదు. ధుయు మునుజటిస్థితిలోనే యున్నది. ధాన్యముధరపొద్దినది పుయించు నియోగించబడి బోషించబడుచున్న వారు 19307రు. దానసహాయములు చేయబడినవారు 25,390. మొత్తము 44597. తిప్పరాజ్జిల్లాలో పనులపై నియోగించబడిన 5,838 పను. శీతోష్ణస్థితి అనుకూలము గానే యున్నది. సాధారణజనుల ఆరోగ్యము మంచిస్థితిలోనికి వచ్చినది. రూపాయి కేసుకేసుల చొ॥ దివ్యు ముమ్మరుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపో మదరాసు.

THE GREAT WAR.

Rapid Russian Movements in Turkey.

LORD HARDINGE IN THE HOUSE OF LORDS.

Military Service Bill Passed.

CALCUTTA PRESIDENCY COLLEGE; THE ENQUIRY COMMITTEE'S REPORT.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

THE MILITARY SERVICE BILL.

Third Reading Passed.

LONDON, May 17.
The House of Commons passed the third reading of the Military Service Bill by 250 votes to 35.

Receipt of Royal Assent.

LONDON, May 17.
The Compulsion Bill will receive Royal assent on Friday.

Rewards for Officers.

LONDON, May 17.
The "Gazette" announces that the D. S. O. has been conferred upon Captain R. E. Wilson, Artillery, and the Military Cross upon Captain J. H. McCudden, 21st Cavalry.

The "Eretria's" Crew Rescued.

LONDON, May 17.
The crew of the steamer "Eretria," which was sunk, have been saved and have arrived at La Rochelle.

In the House of Lords.

Lord Hardinge Takes His Seat.

LONDON, May 17.
Lord Hardinge to-day took his seat in the House of Lords. He was introduced by Lords Newton and Sanderson.

Secretary to Foreign Office.

LONDON, May 17.
The "Morning Post" says: -It is understood that Lord Hardinge will succeed Sir A. Nicholson as permanent secretary to the foreign office. Sir Nicholson is retiring owing to ill-health.

A Dutch Steamer Blown Up.

Four of the Crew Lost.

LONDON, May 17.
Dutch steamer, "Batavien fifth", London to Rotterdam has been blown up. Four of the crew were lost. The remainder have been landed at Yarmouth.

Import of Tobacco and Brewing of Beer.

To be Reduced.

The Board of Trade announces that imports of tobacco will be reduced by two thirds on June 1st. Mr. Runciman has introduced a bill to reduce brewing of beer by fifteen per cent.

The White Star Line.

Dividend of 65 Per Cent Paid.

LONDON, May 17.
The report of the White Star Line shows 19,68,285 sterling profit, after providing for excess profit, tax and other contingencies. Dividends amounting to sixty-five per cent have already been paid.

General Marchand Killed.

LONDON, May 17.
The famous French General Marchand has been killed in action.

Death Officially Denied.

LONDON, May 17.
The British press to-day publishes leading articles and long appreciation of general Marchand but now his death is officially denied in Paris. Hitherto no explanation has been received regarding the mistaken announcement.

France.

Latest French Report.

Active Artillery Fighting.

LONDON, May 17.
PARIS.—Last night's communique said:—An enemy detachment attempting to surprise a small post at Butte Mesnil in Champagne was repulsed with bombs. There has been active artillery fighting in Argonne. There has been sharp bombardment in the region of Avocourt, Hill 304 and Morihomme, left of the Meuse, and an attempted attack on Hill 304 was stopped by our curtain of fire. There were some artillery salvos east of the Meuse and in Woivre.

Lively Artillery Work at Verdun. A Small German Attack Defeated.

LONDON, May 17.
PARIS.—A communique reports only lively artillery work at Verdun and a complete defeat of a small German attack.

Lancashire Fusiliers' Brilliant Achievement.

LONDON, May 17.
A communique from General Haig reports that both sides were active in undertaking minor enterprises last night. Three parties of the enemy attempted to enter our trenches south of Hebuterne. Two failed entirely, and the third entered our trenches for a brief period. The Lancashire Fusiliers, after the explosion of some mines on the Vimy ridge, occupied the enemy's first line on a front of 250 yards, inflicting considerable casualties. A patrol opposite Auchy raided the enemy's trenches after the explosion of a mine and penetrated towards the second line, where bombs were exchanged with the enemy. A hostile patrol near Wiertji which was attempting to approach our lines was dispersed by our fire. There has been reciprocal artillery activity to-day.

Russia.

German Activity Checked.

LONDON, May 17.
A communique states that the Germans displayed activity at Lake Midsioi, northeast of Vilna, where they gained a partial footing in Russian trenches, from which they were driven out by a counter-attack. There was violent all night bombardment north of the lake. The Germans were also active in Galicia, but were held by Russian fire.

Italy.

An Austrian Air-Raid.

LONDON, May 17.
Rome.—The Austrians made an air-raid on Venice and the suburb of Mestre. They were driven off before much harm was done. One house was damaged. There were no casualties in Venice but two persons were killed and some wounded in Mestre.

Austro-Italian Fighting.

An Italian Communique.

Italians admit small reverse in Trentino but, as affairs have hitherto been limited to the first line positions, the Austrian claim to have taken nearly three thousand prisoners is likely to be the usual exaggeration. An Italian communique affirms that great losses were inflicted on Austrians who attacked in a massed formation and emphasises that the Italians only fell back on a section. The Italian counter-attacks took hundreds of prisoners. The Austrians on the bulk of the front were unable to develop their attacks.

Turkey.

Rapid Russian Advance.

Towards Bagdad Railway.

PETROGRAD.—The Russians have occupied the town of Mamaharan, about thirty miles north-eastward of Erzingan, driving a wedge into the Turkish defensive lines. This, combined with the threat of the envelopment of Bagdad from the direction of Mosul, gives a vivid interest to the Grand Duke's operations in Asia Minor. The Russian recent movements have been very rapid, especially towards the Bagdad railway, and they are likely to be well supplied, with Tabriz and Bitlis as bases. Also they are traversing rich territory capable of supporting strong forces. News is eagerly awaited of Cossack raids far to southward.

Mesopotamia.

Futile Turkish Attempt to Check Advance.

LATER.—A Turkish attempt to check the Russians threatening the Bagdad railway is a feature of to-night's communique. The Russians continue their progress in the direction of Mosul. The Turks further to westward in the Diarbeker region tried to take the offensive, but were defeated by our fire.

The Bagdad Railway.

LAHORE, May 17.
LONDON, May 16th.—The "Morning Post's" Petrograd correspondent deduces from the existence of railway to Tabriz and steamers on Lake Urmia that the Russians' Mosul column is of considerable magnitude. He suggests the possibility that the Bagdad railway is already cut and of Germany's shortage of supplies. ("C. and M. Gazette.")

Ministers Resign.

LONDON, May 17.
ATHENS.—Serious differences have arisen in the Turkish Cabinet. The Sheik-ul-Islam and the Minister of Justice resigned.

TELEGRAMS.

IRELAND.

The Casement Trial.

LONDON, May 17.
The Casement proceedings to-day were confined to evidence confirming the Attorney General's statement, and the court adjourned with the case for the Crown practically completed. It is expected that the magisterial hearing will be concluded to-morrow.

Persia.

Governor of Kerman Appointed.

LONDON, May 17.
Nosr-El-Sultaneh has been appointed Governor of Kerman. Like Prince Firman Firna, the New Governor of Fars, he is a strong partisan of the allies.

British Consul-General Re-enters.

TEHERAN.—The British Consul General and Mr. Colony have re-entered Isfahan. They were accorded a splendid welcome by the Russian Military authorities and the Persians.

Germany.

Munition Factories Closed.

For Lack of Material.

LAHORE, May 17.
LONDON, May 16th.—Italian workmen who have left Germany owing to shortage of food report that some munition factories are closed for lack of material.

Professor Pares states that the shortage of copper is obvious in German shells lately discharged on the Russian front, which damage the guns wherein they are used. ("C. and M. Gazette.")

A German Warning.

To Neutral Merchantmen.

LONDON, May 17.
WASHINGTON.—Bernstorff has handed to Mr. Lansing a communication from Germany warning the neutral merchantmen when summoned by a submarine not to turn in the direction of the latter. The communication declares that, if they do so, the consequences will rest solely on the neutrals.

AUSTRALIA.

Report of the Commission.

Incendiarism Not Proved.

OTTAWA.—The report of the Commission which investigated the burning of the Parliament buildings finds that, while there is a strong suspicion of incendiarism, nothing in evidence justifies the finding that fire was maliciously caused.

China.

Moratorium in China.

Official Statement of Limitations.

LONDON, May 17.
It is authoritatively stated that the moratorium in China applies only to notes and deposits in the Bank of China and bank communications. It does not apply to Chinese Government obligations.

AMERICA.

An Agreement with Carranza.

LONDON, May 17.
WASHINGTON.—An agreement has been reached with Carranza whereby the latter will be given an opportunity to show whether he can control the situation in Northern Mexico. Meanwhile the Americans will remain on the Mexican soil.

Latest Telegrams.

The "Portugal" Outrage.

Action of Russian Red Cross.

PETROGRAD, May 17.
The Russian Red Cross has recalled its delegates from the International Commission for war prisoners at Stockholm owing to the refusal of the German Red Cross to express regret at the sinking of the hospital ship "Portugal."

LATER.—The Russians continue to sweep onward from Bitlis cutting the Turkish communications to south-west and south-west and seriously menacing the rear of seven Turkish divisions between Kut and Mosul. There is a curious lull in big events in all the theatres, except in Asia Minor, and especially remarkable is the continued German activity on the Eastern front. This raises the question as to whether the Germans can send aid to the Turks in time to prevent a great and perhaps decisive Russian stroke in Mesopotamia.

Burma.

Export of Wolfram Ore.

RANGOON, May 17.
There were 188 tons of Wolfram Ore exported from Tavoy in April last against 176 in April 1915.

Special Tribunal at Mandalay.

RANGOON, May 17.
At the conclusion of the present cases before the Special Tribunal at Mandalay, which is expected to be by the third week of June, further sedition cases will be tried.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

Export of Jute. A Press Communique.

SIMLA, May 17.

With reference to the Press Communique issued by this Department on the 13th April last in regard to jute exports from India, it is hereby notified for information that arrangements have now been completed by His Majesty's Government in regard to shipments to the following destinations, viz. the Argentine, Brazil, Cuba, Hayti, San Domingo, Dutch and Danish West Indies, Dutch Guinea, Panama, Venezuela, Columbia, Ecuador, Bolivia, Central America, Chile, Peru, and Mexico. The export of jute (raw) and jute manufacturers to these destinations will only be permitted under license from the Collector of Customs, if the ultimate consignee has signed the prescribed guarantee and is approved by the British Consular Authorities and if the consignment is shipped to one of the approved ports of which a list is appended and consigned to the British Consul at such port. In order to avoid inconvenience to the trade, shipments to the above destinations will be permitted up to the 31st May to consignees of whom notice of approval has not been received, and provided the goods are consigned to the British Consul at an approved port, on the understanding that delivery will only be given to the ultimate consignee on his being approved and on his furnishing satisfactory guarantees to the British Consul. The following ports have been approved in the case of Bolivia:—These are Valparaiso, Calhad and Moilenda and in the case of the other destinations the following ports in addition viz. Buenos Aires, Rosario, Bahia, Blanca, Payta, Montevideo, Paramaribo, Curacao, St. Thomas, Colon, Panama, Panaoa, Bocas, Del Toro, San Jose, Port Limon, Porto Cabello, La Guayra, Barranquilla, Cartagena, Guayaquil, Rio de Grande, Pernambuco, Para, Antofagasta, Africa, Galeta, Buena, Coquimbo, Valdivia, Garro, Iquique, Junia, Megillones, Guatemala, Segucigapa, Puerto, Crotes, Managua Bluefields, Pisagua, Talcahuano, Taital, Tocopilla, and Caletacoleso. Information as to which firms are approved can be obtained from the Collectors or Customs.

The Calcutta High Court, An Acting Judge Appointed.

SIMLA, May 17.

Mr. A. H. Cuming acts on the Calcutta High Court Bench during the absence on leave of Sir John Woodroffe.

BENGAL.

THE PRESIDENCY COLLEGE TROUBLE AT CALCUTTA.

Committee of Enquiry's Report. Bengal Government's Resolution.

CALCUTTA, May 17.

The Report of the Committee of Enquiry on the recent trouble in the Presidency College is published in to-day's Calcutta "Gazette" together with the resolution of the Government of Bengal on the subject. After thanking the Committee, which consisted of Justice Sir Ashutosh Mukherjee, Chairman, Mr. W. W. Hornell, Mr. C. W. Peake, Rev. J. Mitchell of Bankura and Mr. Heramba Chandra Mahtia of the City College, the resolution continues:—

"With regard to the strike which occurred in January the Committee of Enquiry are of opinion that some members rendered the task of the Principal more difficult by deliberate misrepresentations of his attitude. In respect of the assault on Mr. Oaten the Committee are impressed with the gravity of the offence committed by those who organised and carried it out, and consider that they should be severely punished. As to the light thrown by these incidents upon the general question of discipline in the College, the view taken is that it would be unjust to base on these two incidents alone a sweeping condemnation of the entire college, or to conclude that there had been any lack of strenuous and successful effort on the part of the Principal and the staff to maintain discipline in the institution. The Committee consider that, on the other hand, the true reasons for the present condition of things must be sought for in other directions. They come finally to the conclusion, in which the Governor-in-Council concurs, that no further disciplinary action of a general nature is required, and that the governing body may be left to deal with any individuals who may have been concerned in the assault on Professor Oaten and also with those members of the Students Consultative Committee who were implicated in the strike.

"The Committee have made careful examination of the general state of discipline at the Presidency College. They find that recently there has been some ferment among the students as a body, due in the main to political causes which has resulted in a spirit of insubordination and the existence of what is described as a spirit of excessive touchiness. The Committee note that there is a tendency among these young men to insist upon what they consider to be their rights without full realisation of their accompanying responsibilities. These unfortunate conditions are attributed, in part, to the activities of dangerous revolutionary propagandists and to the baneful influence of injudicious discussion in the public press of breaches of discipline. They are also, in the opinion of the Committee, due in part to the irritation caused by the division of the members of the College staff between Indian and Provincial Educational Services, and to want of free intercourse between the European professors and students which has led, on four specified occasions in the past four years, to an exhibition of want of tact on the part of teachers and to undue sensitiveness on the part of pupils. The Governor in Council believes that the Committee have accurately summarised the disturbing influences.

"The Committee make 12 recommendations each of which has been carefully considered by the Governor-in-

Council. He accepts the suggestion that the governing body of the Presidency College should be reconstituted so as to make it more representative and bring it into closer touch both with the Government and with the public. Immediate action will be taken to give effect to this recommendation. The Governor-in-Council further accepts the views expressed by the Committee as to the departmental system in the College, and also with regard to the desirability of reconstituting the Consultative Committee of Students, on a basis other than the system of election, which has clearly proved a failure. These views will now be brought to the notice of the Principal and the governing body. In the fifth recommendation the Committee deal with the relations between the members of the Indian Educational Service and of the Provincial Educational Service and suggest that the members of the teaching staff should be appointed not to services, but to posts on incremental salary. The whole question of the future constitution of the two services was discussed very thoroughly before the Public Services Commission. It will be impossible to take any further action in the matter until the recommendations of the Commission have been dealt with. The Governor-in-Council is in full sympathy with the view of the Committee that, in order to promote intercourse and foster a better understanding between European Professors and students, the former should possess a competent knowledge of the vernacular and be encouraged to learn classical Indian languages. The Committee's recommendation on this subject will be considered in consultation with the Director of Public Instruction. The Committee further advise that the Principal should take an active part in the instruction of the students. Orders have already been received from the Government of India sanctioning the appointment of two professors of the College as Bursar and Dean respectively, and the Governor-in-Council hopes that, in view of the relief which will thus be afforded to the Principal, he may be able to carry out the recommendation made by the Committee. The Governor-in-Council is not prepared to accept without some qualification the suggestion that professors of note should be transferred from other Colleges to the staff of the Presidency College. He appreciates, however, the value of the recommendation that graduates of special distinction, with some experience in teaching, should alone be appointed to the Presidency College, and suitable action will be taken to give effect to it. The proposals for structural alterations designed to minimise the likelihood of disturbance in corridors will be referred to the Principal to submit proposals to the governing body before they are sent to the Government.

"The Committee refer in the following terms to the question of discussion in the press of breaches of discipline in educational institutions. 'It is essential that a definite pronouncement should be made by the Government as to the incalculable mischief likely to result from injudicious discussion in the public press of questions relating to breaches of discipline in educational institutions. At the same time we recognise that the most effective remedy for the situation would be the creation of an esprit de corps which would render impossible the ventilation of grievances in the public press. The Governor-in-Council emphatically endorses these views, to which he desires to draw the attention of all editors of newspapers in Bengal. He trusts that they will recognise the harm which may be caused to the student community by public discussion of grievances of youths who are still in statu pupillari.

"The question of the management of the Eden Hindu Hostel with which the Committee deal in their eleventh recommendation will be taken up at once. The Governor-in-Council will also take into consideration the general recommendations on the subject of hostels. The Committee refer finally to the undesirable character of the present surroundings of the Presidency College. Proposals for the removal of the College to a more suitable situation were considered some ten years back, when it was deliberately decided to retain the College on its present site, and elaborate plans were prepared for its future expansion. A considerable area of land has since been acquired and laboratories have been built at a large cost. The Governor-in-Council will, however, examine the papers connected with the previous proposals in the light of the present recommendations of the Committee."

The Anglo-Indian Recruiting. Far From Discouraging.

CALCUTTA, May 18.

At the recruiting meeting held here last night Mr. W. C. Madge presiding, it was stated by Mr. A. C. Atkinson that though they had only touched recruiting so far in Bengal, they had not touched Behar, Orissa and Assam with the exception of Adra. Yet 370 men had enrolled. Of these 120 had already attested and proceeded to training. Mr. H. Stark said that recruiting results, so far, had been far from discouraging. At the recruiting meeting at Jamapore out of 70 young lads 48 came forward that very night. On Monday last there was a recruiting meeting at Sibpur College and out of the 43 lads in the hall, 36 came forward. Neither the youth of the country nor their employers seemed to realise that this was not the time to haggie over the terms. If they dabbled now, the time would come when they would have to be fetched instead of coming forward voluntarily. Mr. Halsey, Secretary of the Calcutta Port Commissioners, who recently went home on leave, has applied for permission to join the Royal Field Artillery in which he has been offered a commission. The matter is now before the Government.

The Late Mr. H. W. Sutherland.

The Postmaster-General, Bombay, has telegraphed to Mr. W. A. Sutherland, late Superintendent, Division Ajmeer, at Calcutta telling him that his son Mr. H. N. Sutherland, Assistant Superintendent of the office of the Inspector General, R. M. S., Calcutta, and field postmaster with the British East African Expedition, had died of black water fever on the 14th instant. On the outbreak of the war Mr. H. W. Sutherland was one of the first to apply for field service. He left Calcutta on the 2nd January 1915 for Mombasa. Subsequently his two brothers and a brother-in-law in Supply and Transport followed suit and went with the Mesopotamian expedition. Besides his three sons and a son-in-law at the front, Mr. W. A. Sutherland has two other sons-in-law working in Government factories for munitions. Mr. H. W. Sutherland was only 27 years of age.

"Methods of the Indian Police" All Copies Forfeited.

CALCUTTA, May 18.

His Excellency the Governor of Bengal in Council has declared forfeited all copies of a pamphlet printed in English entitled "Methods of the Indian Police in the 20th century" by Mr. Frederin Mackarness, M. A., Barrister-at-law, Ex. M. P., published with an introductory note and an appendix by the Hindustan Gadar Office at San Francisco in November 1915 as containing words having a tendency to bring into hatred and contempt the Government established by Law in British India.

Bankura and Tippera Famine. The Weekly Report.

CALCUTTA, May 17.

The following is the report on famine and scarcity in the District of Bankura and Tippera for the week ending the 6th May 1916:—In the Bankura district the distress in the affected areas is generally unchanged. The people on works are generally in good condition. The relief measures are adequate. People are freely resorting to work. Loans are being freely advanced. Private charitable funds are giving assistance. Scarcity of fodder continues. The prices are almost stationary. The price of rice is 8½ seers per rupee. The number of persons on relief works was 19,307, and in receipt of gratuitous relief 25,290, total 44,597. The increase was due to the stoppage of agricultural operations for want of rain. The number of persons relieved on private works was 5,388 in the Tippera District. Conditions are improving in the affected areas. The weather is favourable for standing crops and weeding operations. The public health is good. The price of rice is 7 seers per rupee. The number of persons on test works was 1,580 and in receipt of gratuitous relief 3,698, total 4,678.

Bombay.

Deserter from S. African Police. A Case in the Bombay Police Court.

BOMBAY, May 17.

The Chief Presidency Magistrate to-day gave decision in the case in which one E. Mookie, a British subject of Dutch nationality, was charged by the C. I. D. with deserting the British South Africa Police Force. The facts of the case have been already reported. The prosecution alleged that the South African Police Force was a military force and that the accused deserted the force in August last. Later on information was received by the Bombay C. I. D. and the accused was arrested on the 20th March. He was subsequently placed before the Magistrate and released on bail. When the case came on for hearing it was argued on behalf of the accused that the Court had no jurisdiction in the matter, that the South African Police Force was not a military body as alleged by the prosecution, not having been raised by an order in Council, and that no "prima facie" case had been made out against the accused. The accused was remanded pending the arrival of the escort from South Africa with papers. Lieutenant Morris, of the South African Police Force, having arrived in Bombay, was examined by the Magistrate. He confirmed the story that had been given by the prosecution. The Magistrate held that, on the evidence of Lieut. Morris and other prosecution witnesses and the certificate granted by the Attorney-General in South Africa, he was satisfied that there was a strong probability that the accused had deserted the force, which was a military body. The Court accordingly ordered Mookie to be remanded to police custody pending his being taken to South Africa fifteen days later. His Worship further directed that a copy of the committal order and the proceedings be forwarded to His Excellency the Governor as required under the law.

BOMBAY, May 17.

Mr. William Macdonell, whose death is announced by Ruter, was a well-known partner of Messrs. Wallace and Co., and the Managing Director of the Bombay Company. He was the Chairman of the Bombay Chamber of Commerce during 1893, 94, and 95, and representative of that body in the Imperial Council during that period.

Punjab.

Codification of Customary Law. Official Report of the Conference.

LAHORE, May 17.

The official report on the conference that met at Simla in September last for codification of the customary law in the Punjab has been published. The report is of 3 parts, first part containing the covering report by the Hon'ble Sir Donald Johnstone, Chief Judge, who presided at the Conference, giving an epitome of the lines of arguments followed by the conference in the discussion of the subjects; the second part gives His Honour's opening address, the inaugural speech by the President and the proceedings of the conference and the resolutions; the third part contains the recorded opinion of several authorities and old correspondence.

Central India.

Solanki Flight of Aeroplanes. The Offer Gratefully Accepted.

H. H. the Maharajah of Rewa and the Solanki Rajput Chiefs and Thakurs in the Central India, Rajputana, the United Provinces and the Bombay Presidency, have offered two aeroplanes to the Government. These machines in conjunction with the two aeroplanes previously presented by the Maharaja of Rewa will make a unit of four to be named Solanki flight of aeroplanes. The offer has been gratefully accepted by the Secretary of State for India.

Weather Report.

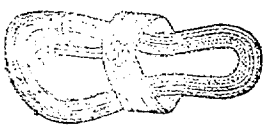
SIMLA, May 18.

Fairly wide spread rain has fallen in North Bengal, west of the Peninsula and South Burma. A temporary advance of the monsoon is in progress and weather is disturbed to west of Andamans as well as in south Arabian Sea.

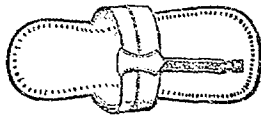
Chief amounts are:—Daburi 1½ inches, Jalpaiguri 1, Karwar and Mangalore 2, and Sholapur 1½.

FORECAST:—An increase of rain fall in the south and west of the Peninsula.

మదరాసు ఏజెంసీ-మహారా పురుషోత్తం మూర్తి, 29, చెన్నాబహు రోడ్డు, మద్రాసు.

చెప్పలు టోకుధరకే ఇవ్వబడును

సం	భర	జత
5001	సామాన్యమైన పాదము	1-15-0
5005	"	2-4-0
5010	"	2-12-0
5014	"	2-14-0
5020	"	1-12-0
5021	"	1-15-0
5030	"	1-15-0
5035	"	2-4-0
5055	"	1-15-0
5056	"	2-4-0

పట్టి ఆర్డరు వెంటనే సామాన్య పంపిణీ చేయబడును.

ఒకడబ్బు జతలైనా వారికి నూటికి పది చొప్పున కమిషన్ ఇవ్వబడును.

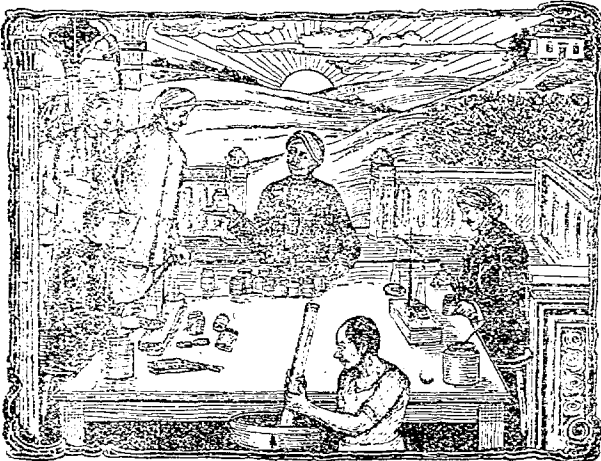
క్రొం లెడర్ కంపెనీ, కల్లానరం, మద్రాసు.

మా చిల్డ్రన్ యేజంట్లకు (మెయిన్ మేనేజర్, స్మిత్ అండ్ కో, హంటర్, మదరాసు) ఇద్దరూడే వారకును.

(Baron & Co.)

బ్యారన్ అండు కంపెనీ

వారి మేల్తన సువాసన నస్యపుపాడి, సాదానస్యము.

మేము తయారుచేసేది నస్యము శ్రేష్టతరమైన పొగాకు చేతన, అపుడధ మూలకలకల్లనస్య, సువాసన ద్రవ్యముల చేతనన్న చేబడినది. ఇది శిరోభారములు, బంటి తల నొప్పి, పీసన, దీర్ఘ పడితేములు, నువ్వు ప్రి, మైకములు ఇత్యాది శిరోగములను అవలీలగా ముడుపునదియే గాక, యిది యావయోగించుచున్న, శరీరకత్తూహలము, బుద్ధి ప్రకాశము, నరణులకు ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతూరి యింప యోగించినవాడు ఇతర నస్యములను అపేక్షించదు. సర్వ జనుల యుపయోగ నిమిత్తమై ఈ నస్యమును సామాన్య ధరకే విక్రయించుచున్నాము. దీని ఒకతూరి పరిశీలించి దీనియొక్క సుగుణములను ప్రహేళికలయినను మాయొక్క కోరిక.

1. తిన్నాడు మూల గ్లాసుబుడ్డి 1-కి రు. 0-4-0

డబ్బు బుడ్డుకు రు. 2-8-0

పాకింగు పోస్టేజిబుక్కు ప్రత్యేకము

మొదటితరం సాదానస్యం లేక 1-కి రు. 0-14-0

రెండవతరం లేక 1-కి రు. 0-12-0

పాకింగు పోస్టేజిబుక్కు ప్రత్యేకము

బ్యారన్ అండు కంపెనీ, 18 మె. సెకెండులైక్ బీచ్, మదరాసు.

స్టీమ్ మోటారుబండ్లు

వికాసమయమునందు అనకాపల్లిలోనుండు రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాక్ లిమిటెడ్ కంపెనీవారివల్ల ఈ 1916 సం॥ మే 1 వ తేదీను లగాయకు మిక్కిలి నవీకరణము నడపబడి చక్కని యేర్పాట్లతో ప్రయాణికుల సౌకర్యార్థము అనకా పల్లి మాడుగులగ్రామములకు చోడవరము వద్దాగ్రామముల మార్గముగా స్టీమ్ మోటారుబండ్ల రాకపోకలు సాపేక్షబడును. ఈబండ్లలో మొదటి రెండవ తరగతుల చోట్ల మూల్రమే ఆచర్యబడినట్లు.

సంస్థ రాకపోకల కాలములవరం,

(1) మాడుగులనుండి తైలవారి గం 5 ని 30 కు బయట తేలిక పాదావి చోడవరములమీదిగా అనకాపల్లికి గం 7 ని 45 కు చేరును. (2) అనకాపల్లినుండి తైలవారి గం 10 ని 15 కు బయట తేలి చోడవరము వద్దాగ్రామముగా గం 12 ని 30 కు మాడుగుల చేరును. (3) మాడుగులనుండి పగల గం 1 కు బయట తేలి చోడవరములమీదిగా గం 3 ని 15 కు అనకాపల్లి చేరును. (4) అనకాపల్లినుండి రాత్రి గం 9 ని 20 కు బయట తేలి చోడవరము వద్దాగ్రామముగా రాత్రి గం 11 ని 30 కు మాడుగుల చేరును.

టెక్నెట్ల క్రయముల ధర్మ.

టెక్నెట్ల విశదము	మొదటి తరగతి	రెండవ తరగతి
అనకాపల్లి - చోడవరము	0-12-0	0-6-0
అనకాపల్లి - కల్లాన	1-2-6	0-9-3
అనకాపల్లి - మాడుగుల	1-8-0	0-12-0
చోడవరము - కల్లాన	0-6-6	0-3-3
చోడవరము - మాడుగుల	0-12-0	0-6-0
కల్లాన - మాడుగుల	0-8-0	0-4-0

మార్కు:- 11 వయస్సుకు అందగిన పిల్లలకు అర్హులైన పుచ్చుకోబడును. మొదటితరగతి ప్రయాణికులకు 25 పాసెజులు రెండవతరగతి ప్రయాణికులకు 20 పాసెజులు మిగిలినవారికి 15 పాసెజులు ఇవ్వబడును. ఇంతకు మించిన పాసెజుల పొందుటకు 1-కి 1 పై అదగా ఒక డబ్బుడి రెండు చార్జీ పుచ్చుకోబడును.

రాధాకృష్ణ స్టీమ్ ట్రాంసిట్ కంపెనీ, అనకాపల్లి.
ప్రాక్రయటరు:- నాగులకొండ రాధాకృష్ణయ్య, మదరాసు.
N. Radhakrishniah,
148-149, Devarajamodali Street, Madras.

శ్రేష్ట మైన

పాణ్యము మామిడిపండ్లు.

అదికి రుచి, సువాసన, సువాసన, ఇంపుకు ఇంపు, సులభమునకు సులభము. దీనిలకు భాగ్యవంతులకు సమాన ముగా భోజ్యము ఏది? ఈపండు.

మధువును వెక్కిరించు

"మామిడిపండ్"

ఇట్టి ఉత్తమజాతిపండ్ల కృత్యములను మంచి సవాలుల చేతన, చూరాలచేతన, జమీందారులచేతన, గవర్నర్ల చేతన పొగడ్తగాంచినవాడు.

పాణ్యము } పి. వి. మాధవరావు అండ్ బ్రదర్స్,
కర్నూలు } మనోరంజనీ, జగన్మోహనీ తోటలు.
పండ్లజాతిలో ఉచితముగ పంపబడును. తొందర పడును.

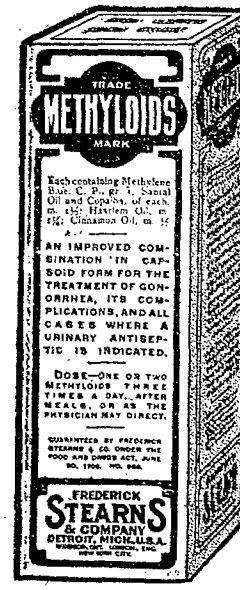
ప పంచ చ రి త

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

(గంధకర్త:- గా. హరిశర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

తైలిములభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొని పచ్చును. బహుశా చీకకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు ప్రాయము జూడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెనాలి లేదు. ప్రవేశమును లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుడుము. యిందు:- ప్రకంబచరిత్రాకార్యాలయము, (25) 145, కాలిఫి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

మిథిలాయిడ్లు

శిరోగముల వైతత్వము వేచేసి, సంపూర్ణ ముగా నులు మిచ్చును. ఇక్కడన్న చేసికొనటం కంటే సరియైనది. నొప్పి గాని మూత్రస్పృచ్ఛిమను గాని గలిగింపదు. రసకను క్రమముగా తగ్గించును. నిర్దుష్టమైనది. మలభ ముగా గోంఠో నగును. పుచ్చుకొనటమే హితవుగ నందును. నీ కు తప్పక దొరకును. మిథిలాయిడ్లు

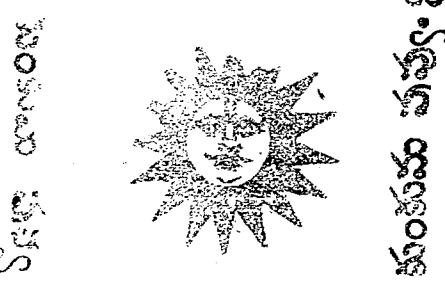
అపూర్వమైన గంధములు

1. త్రివర్ణప్రదీపిక:- టీకా తాత్పర్య విశేషార్థ సహస్రికం. అరవది నంది తెలుగులోనికి భాషాంత రీకరింపబడినది ధన్యుకాండ 1-0-0
2. త్రివర్ణప్రదీపిక:- అర్థకాండ, మన పూర్వల కు రాజకీయ వాదములందు గల ప్రభావమును దీనివలన తెలుగుగవచ్చును 1-4-0
3. ఆర్యవిద్యారహస్యము:- వచనము 0-12-0
4. ఈశ్వరదర్శనము:- " 0-12-0
5. సనత్కుజాతి వచనము:- శంకర భాష్యాంధ్ర టీకా తాత్పర్య సహస్రికము 0-12-0
6. సంస్కృత భారతము:- ఆంధ్రాక్షరములు 18 వర్ణములు, నిర్దుష్టమైన ప్రతి 18-0-0

నిర్దుష్ట కర్మాప్తములను ఉత్తరగంధములు, తొట్టితైద్యగంధములు, అది శంకరాచార్య, గాయత్రీ యగ్నము చటములు మొదలగు లభించును.

కలసివారు:- మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని, గుంటూరు, అని వ్రాసేది.

కుంకుమ పువ్వు

పువ్వులను నిర్దుష్టము నగు కుంకుమపువ్వు మూలక దొరకును. కొనువారు సూర్యమా స్నానము నడపించును. కరస్పాండెస్సు మొదలగునవి రంజితకు వ్రాయవలయును:-

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ.
(53) 21, రామ్యంబిడి, బొంబాయి.

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

పల స్వల్పము! నొవ వధియు!

అమృతాంబనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము. ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వల 0-8-0. కలనోపులమున్నును, నాయువుపొట్ల బోగొట్టును, బాప్తిపువ్వుల బాప్తిబోగొట్టును, పొట్లబోగొట్టును వనములకలచే కొంటూడేజుండును.

రెయారుచేయకును నుంచినందు. దీనిని విశేషములలో కూడ వాడుచున్నార నువాసన గలిగి యందును. అమృతాంబనం దీని 6, రెండుతట్టిపిడి, మదరాసు.